

สำนักงานคณะกรรมการ
ร่างที่ ๑๖๙๕ ๑๗
วันที่ ๑๐ เดือน ๑๑
สว. ๒/๕๐๒
วันที่ ๑๗.๕๐
เวลา ๑๕.๐๐

ที่ วธ ๐๒๐๕/๒๕๕๑

กระทรวงวัฒนธรรม

เลขที่ ๖๖๖ ถนนบรมราชชนนี

เขตบางพลัด กทม. ๑๐๗๐๐

- 6 พ.ย. ๒๕๕๐

จัดเข้าวาระ

๓๐ ตุลาคม ๒๕๕๐

เรื่อง ขอความเห็นชอบหลักการและการนำไปสู่การปฏิบัติให้ “โครงการวัฒนธรรมไทยสายใยชุมชน”
เป็นวาระแห่งชาติ : สร้างความเข้มแข็งของชุมชนอย่างยั่งยืน รวมพลังทุกหน่วยงานส่งเสริมวัฒนธรรม
สายใยชุมชนสู่ชุมชน เพื่อสังคมอยู่เย็นเป็นสุขอย่างยั่งยืน

เรียน เลขาธิการคณะกรรมการวัฒนธรรม

สิ่งที่ส่งมาด้วย เอกสารประกอบการประชุมคณะกรรมการวัฒนธรรม จำนวน ๗๐ ชุด

รัฐบาลมีความมุ่งมั่นที่จะสร้างสังคมให้เข้มแข็ง มุ่งเน้นให้คนไทยอยู่เย็นเป็นสุขร่วมกัน
อย่างสมานฉันท์บนพื้นฐานคุณธรรม พัฒนาสังคมและชุมชนไทยให้มีสันติสุขอย่างยั่งยืน รักษา และสืบทอด
ศิลปะและวัฒนธรรมของท้องถิ่น คนในชาติมีความสามัคคี เอื้ออาทรต่อกันแบบญาติพี่น้อง โดยได้กำหนด
นโยบายด้านการพัฒนาสังคม ในข้อ ๓.๗ “ส่งเสริมให้ทุกภาคส่วนของสังคมมีส่วนร่วมในการพัฒนา
สังคมไทยให้เป็นสังคมที่มีสันติสุขอย่างยั่งยืนบนฐานของวัฒนธรรมไทย และใช้สื่อทุกรูปแบบในการ
สร้างสรรค์สังคม รักษาสืบทอดศิลปวัฒนธรรมของชาติและความหลากหลายของวัฒนธรรมท้องถิ่น
เพื่อเชิดชูคุณค่าและจิตวิญญาณของความเป็นไทย ตลอดจนสร้างความสามัคคี เอื้ออาทร สมานฉันท์ของ
สังคมและประเทศชาติ” นั้น กระทรวงวัฒนธรรม ได้กำหนดนโยบายส่งเสริมสนับสนุนการดำเนิน
“โครงการวัฒนธรรมไทยสายใยชุมชน” ขึ้น ในทุกจังหวัด โดยการมีส่วนร่วมของชุมชน และเสริมสร้าง
ความร่วมมือระหว่างหน่วยงานในท้องถิ่นในรูปแบบการบูรณาการในทุกมิติของวัฒนธรรม นำไปสู่การแก้ไข
ปัญหาของชาติตามยุทธศาสตร์ของรัฐบาล

เหตุผลความจำเป็นที่ต้องเสนอคณะกรรมการวัฒนธรรม

กระทรวงวัฒนธรรม มีความจำเป็นในการขอความเห็นชอบหลักการให้ “โครงการ
วัฒนธรรมไทยสายใยชุมชน” เป็นวาระแห่งชาติ เพื่อสร้างความเข้มแข็งของชุมชนอย่างยั่งยืน โดยรวมพลัง
ทุกหน่วยในการนำมิติความหลากหลายทางวัฒนธรรมของไทย ส่งเสริมให้เกิดสายใยชุมชนสู่ชุมชน เพื่อให้
ประชาชนอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างมีความสุข

/โดยมี...

โดยมีหลักการพื้นฐานมุ่งให้ประชาชนและชุมชนเป็นศูนย์กลาง ยึดหลักพึ่งตนเอง พัฒนาชุมชนให้เป็นสังคมแห่งการเรียนรู้ เน้นการมีส่วนร่วมในการคิด การลงมือทำ และการร่วมรับประโยชน์ การนำความหลากหลายทางวัฒนธรรมท้องถิ่น ความเชื่อตามหลักศาสนา ภูมิปัญญาท้องถิ่น ประสิทธิภาพเศรษฐกิจพอเพียง มาสร้างคุณภาพชีวิตของคนในชุมชนให้บังเกิดผลอย่างแท้จริง ดังนี้

๑. เพื่อสร้างความเข้มแข็ง ในช่วงระยะเวลาที่ผ่านมาโครงสร้างทางเศรษฐกิจเปลี่ยนแปลงไปสู่ความเป็นอุตสาหกรรม ส่งผลกระทบต่อโครงสร้างทางสังคมในด้านการกระจายผลประโยชน์ ความเหลื่อมล้ำในฐานะและรายได้ วิธีการผลิตเป็นแบบทุนนิยม เกิดการเปลี่ยนแปลงในวิถีชีวิตของชุมชน อันเป็นสาเหตุให้เกิดปัญหาสังคมที่ไม่พึงประสงค์มากมาย ส่งผลกระทบต่อการพัฒนาประเทศ

การเสริมสร้างให้ชุมชนมีความเข้มแข็ง เป็นการพัฒนาแนววัฒนธรรมชุมชนที่พยายามฟื้นฟูชุมชนให้อยู่รอดและสามารถพัฒนาร่วมกับสังคมสมัยใหม่ได้ ทำให้ชุมชนพึ่งพาตนเอง แก้ไขปัญหาต่าง ๆ ในสังคม โดยไม่ขัดต่อวิถีชีวิตในชุมชนอันเป็นการพัฒนาที่ยั่งยืน

๒. เพื่อเป็นการสนองนโยบายของรัฐบาลด้านสังคม ที่ได้มุ่งเน้นให้มีการพัฒนาแหล่งวัฒนธรรม ศิลปวัตถุ โบราณสถาน ให้เป็นแหล่งเรียนรู้และแหล่งรายได้ของประชาชน ส่งเสริมบทบาทเยาวชนและประชาชนให้มีกิจกรรมด้านศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัยร่วมกับสถานศึกษา ครอบครัว และชุมชน ส่งเสริมการพัฒนาวัฒนธรรมนำไปสู่การพัฒนาประเทศ ทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม และการเมือง จุดมุ่งหมายของการพัฒนาวัฒนธรรมตามนโยบายของรัฐบาลนั้นต้องการที่จะเพิ่มรายได้ ลดรายจ่าย และขยายโอกาสให้กับประชาชน ครอบครัว และชุมชน โดยมีกรอบทิศทางการพัฒนาวัฒนธรรม ได้แก่ การฟื้นฟูและพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมผ่านกิจกรรมที่ชุมชนริเริ่มและดำเนินการ ภายใต้การสนับสนุนของหน่วยงานภาครัฐ การพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม ศูนย์ส่งเสริมความรู้และภูมิปัญญาของท้องถิ่นตามแนวพระราชดำริเศรษฐกิจพอเพียง การส่งเสริมการเรียนรู้ให้กับเยาวชนและประชาชน การส่งเสริมแลกเปลี่ยนทางวัฒนธรรม

๓. โครงการวัฒนธรรมไทยสายใยชุมชน เป็นโครงการที่มีส่วนร่วมของชุมชนและเสริมสร้างความร่วมมือระหว่างหน่วยงานในท้องถิ่นในรูปแบบการบูรณาการในทุกมิติของวัฒนธรรมสามารถนำไปสู่การแก้ไขปัญหาของชาติตามยุทธศาสตร์ของรัฐบาลที่มุ่งใช้มิติทางวัฒนธรรมเป็นกลไกเสริมสร้างความเข้มแข็งของครอบครัวและชุมชน โดยมีการเชื่อมโยงเป็นระบบเครือข่าย ระดมทรัพยากรการบริหารจัดการทุกภาคส่วนของสังคม ทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชน ในลักษณะของการเป็นหุ้นส่วนสำคัญทางยุทธศาสตร์ โดยการสนับสนุนให้ชุมชนและประชาชนในท้องถิ่นจัดตั้งองค์กรส่งเสริมการเรียนรู้ และเผยแพร่วัฒนธรรมวิถีชีวิตในชุมชนตามแนวคิดและหลักการเศรษฐกิจพอเพียง โดยประชาชนในพื้นที่พึ่งพาภูมิปัญญาท้องถิ่นของตน และนำองค์ความรู้ในชุมชนซึ่งได้มาจากปราชญ์ชาวบ้าน การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในชุมชน ระหว่างชุมชน และสังคม มาวิเคราะห์ สังเคราะห์และบูรณาการกับภูมิปัญญาภายนอก ทำให้เกิดการพัฒนาดนเองและชุมชนได้อย่างเหมาะสมและยั่งยืน

๔. เป็นการวางรากฐานให้รัฐบาลได้แก้ปัญหาสังคมที่มีความเชื่อพื้นฐานว่า ชุมชน ท้องถิ่น สามารถพัฒนาตนเองและชุมชนของตนได้ ประชาชนมีองค์ความรู้พื้นบ้าน รวมทั้งมีภูมิปัญญาที่สามารถนำมาใช้ในการพัฒนาตนเองและชุมชนของตนได้ จะเป็นการเสริมสร้างศักยภาพของชุมชนในองค์กรรวมทั้งแท้จริง หากทุกชุมชน ท้องถิ่น เป็นหน่วยในการพัฒนาที่เหมาะสมที่สุดที่จะสามารถทำให้การดำเนินงานพัฒนา โดยชุมชน ท้องถิ่น ให้ปรากฏผลเป็นรูปธรรม สามารถก่อให้เกิดความยั่งยืนในการพัฒนาประเทศชาติอย่างยั่งยืน

๕. เมื่อชุมชน ท้องถิ่น ได้รับการส่งเสริมให้มีความเข้มแข็งจากส่วนราชการ ด้วยการดำเนินการผ่าน “โครงการวัฒนธรรมไทยสายใยชุมชน” ในพื้นที่ทั่วประเทศ ด้วยชุมชน และท้องถิ่นเอง การพัฒนาศักยภาพประชาชนก็จะกลายเป็นแรงผลักดันที่เกิดจากความต้องการของชุมชน ท้องถิ่น อย่างแท้จริง จะเป็นการพัฒนาเพื่อประชาชนซึ่งเป็นการสร้างความสามารถในการพึ่งตนเองได้ เป็นการเสริมแรงซึ่งกันและกัน ในวงจรความยั่งยืนที่ต่อเนื่อง

ในการนี้ พิจารณาได้ว่า ในมิติวัฒนธรรมกับการเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชน ด้วยการร่วมบริหารจัดการ “โครงการวัฒนธรรมไทยสายใยชุมชน” ในระดับพื้นที่จากทุกกระทรวง ทบวง กรม และทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง นอกจากจะเป็นการพัฒนาจากฐานล่างที่มั่นคงแล้ว ยังจะเป็นโครงการที่ถวาย เป็นพระราชกุศล เนื่องในโอกาสมหามงคล เฉลิมพระชนมพรรษา ๘๐ พรรษา ๕ ธันวาคม ๒๕๕๐ ให้เป็น วาระแห่งชาติ ที่ให้ความสำคัญ สร้างพื้นฐานความมั่นคงในชุมชนแก่ประชาชน ชุมชน ท้องถิ่นของตนเอง นำไปสู่การปฏิบัติ ในทุกภาคส่วนของสังคมไทย และควรเป็นโครงการสำคัญของรัฐบาลชุดนี้ นอกจากนี้ จากการวิเคราะห์สภาพปัญหาสังคมไทย และการดำเนินงานพัฒนาประเทศด้วยชุมชนเอง จะเห็นได้ว่าการเสริมสร้างและพัฒนาคุณภาพชีวิตของคนในชาติอย่างแท้จริง นับเป็นเรื่องสำคัญอย่างยิ่งที่ทุกภาคส่วน ระดับชาติต่างเล็งเห็นถึงความสำคัญ แต่ไม่สามารถดำเนินการให้เป็นรูปธรรมได้ในระดับพื้นที่ และตาม แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๐ ได้ให้ความสำคัญในเรื่องการพัฒนาทุนทางสังคม ว่าเป็น ทุนสำคัญที่เสริมสร้างวิถีชีวิตที่ดีงามของคนในสังคมและสนับสนุนการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม ด้วยการร่วมตัว ร่วมคิด ร่วมทำบนพื้นฐานของความไว้วางใจสายใยความผูกพันและวัฒนธรรมที่ดีงามของสังคมไทยที่ผ่านระบบความสัมพันธ์ในองค์กรประกอบหลัก ได้แก่ คน สถาบัน วัฒนธรรมและองค์ความรู้ ซึ่งจะเกิด เป็นพลังในชุมชนเข้มแข็งของการพัฒนาประเทศโดยรวม

ความเร่งด่วนของเรื่อง

๑. เนื่องในโอกาสมหามงคล เฉลิมพระชนมพรรษา ๘๐ พรรษา ๕ ธันวาคม ๒๕๕๐
ความเป็นโอกาสที่จะได้นำ “โครงการวัฒนธรรมไทยสายใยชุมชน” ดำเนินการในทุกพื้นที่ของประเทศสู่การปฏิบัติอย่างจริงจัง เพื่อถวายเป็นพระราชกุศลด้วยคนในชุมชนทั่วประเทศไทย

๒. การดำเนินงานโครงการวัฒนธรรมไทยสายใยชุมชน ให้เป็นวาระแห่งชาติ : สร้างความเข้มแข็งของชุมชนอย่างยั่งยืน รวมพลังทุกหน่วยงานส่งเสริมวัฒนธรรมสายใยชุมชนสู่ชุมชน เพื่อสังคมอยู่เย็นเป็นสุขอย่างยั่งยืน เป็นการแก้ปัญหาของประเทศชาติได้อย่างแท้จริง เนื่องจากในโครงการฯ มีกิจกรรมที่จะดำเนินงานในแต่ละท้องถิ่น ซึ่งมีภูมิสังคมที่แตกต่างกัน กิจกรรมเป็นองค์รวมในการพัฒนาประเทศระดับชุมชน รวม ๖ ด้าน ได้แก่ ภูมิปัญญาท้องถิ่น อาชีพทางศิลปะและวัฒนธรรม การพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรม ถิ่นวัฒนธรรม ศูนย์ความรู้และห้องสมุดชุมชน และพิพิธภัณฑ์ชุมชน ซึ่งเป็นการรวมพลังของทุกหน่วยงานในการขับเคลื่อนฐานล่างของสังคมให้เข้มแข็งด้วยและพึ่งพาตัวเอง แต่จำเป็นที่ภาครัฐที่เกี่ยวข้องในแต่ละด้านจะเข้าไปมีส่วนร่วมให้บังเกิดผลเป็นรูปธรรม

๓. หากภาครัฐได้มีการดำเนินงาน “โครงการวัฒนธรรมไทยสายใยชุมชน” ในระดับชุมชนทั่วประเทศจากการผลักดันของทุกหน่วยงานอย่างจริงจังแล้ว จะเป็นการพัฒนาด้านเศรษฐกิจและด้านสังคมควบคู่กันไปอย่างแท้จริงแล้ว ประเทศชาติจะเกิดความสงบสุข ทุกคนในชุมชนได้มีการยกระดับคุณภาพชีวิต จึงนับเป็นโอกาสที่เหมาะสมที่ภาครัฐจะให้ความสำคัญกับการพัฒนาชุมชน ท้องถิ่นให้มีคุณภาพอย่างจริงจัง

ประเด็นของปัญหาที่ต้องการให้คณะรัฐมนตรีพิจารณา

ขอความเห็นชอบหลักการ และการนำไปสู่การปฏิบัติ “โครงการวัฒนธรรมไทยสายใยชุมชน” เป็นวาระแห่งชาติ : สร้างความเข้มแข็งของชุมชนอย่างยั่งยืน รวมพลังทุกหน่วยงานส่งเสริมวัฒนธรรมสายใยชุมชนสู่ชุมชน เพื่อสังคมอยู่เย็นเป็นสุขอย่างยั่งยืน ให้ “โครงการวัฒนธรรมไทยสายใยชุมชน” เป็นวาระแห่งชาติถวายเป็นพระราชกุศล เนื่องในโอกาสมหามงคล เฉลิมพระชนมพรรษา ๘๐ พรรษา ๕ ธันวาคม ๒๕๕๐

จะให้คณะรัฐมนตรีอนุมัติให้ความเห็นชอบหรือมีมติ

กระทรวงวัฒนธรรม มีความประสงค์จะให้คณะรัฐมนตรีเห็นชอบหลักการและการนำไปสู่การปฏิบัติ “โครงการวัฒนธรรมไทยสายใยชุมชน” เป็นวาระแห่งชาติ : สร้างความเข้มแข็งของชุมชนอย่างยั่งยืน รวมพลังทุกหน่วยงานส่งเสริมวัฒนธรรมสายใยชุมชนสู่ชุมชน เพื่อสังคมอยู่เย็นเป็นสุขอย่างยั่งยืน เพื่อให้เกิดผลอย่างเป็นรูปธรรม ดังนี้

๑. ให้ทุกกระทรวงที่มีงาน/โครงการที่สอดคล้องกับ “โครงการวัฒนธรรมไทยสายใยชุมชน” ที่มีองค์รวมในการพัฒนา ๖ ด้าน ได้แก่ ภูมิปัญญาท้องถิ่น อาชีพทางศิลปะและวัฒนธรรม การพัฒนา คุณธรรมและจริยธรรม สถานวัฒนธรรม ศูนย์ความรู้และห้องสมุดชุมชน และพิพิธภัณฑ์ชุมชน ได้นำ กิจกรรมของกระทรวงลงในโครงการวัฒนธรรมไทยสายใยชุมชนของทุกตำบลในจังหวัด

๒. ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดทุกจังหวัดได้นำ “โครงการวัฒนธรรมไทยสายใยชุมชน” บรรจุ เป็นยุทธศาสตร์อยู่ดีมีสุขของรัฐบาลและยุทธศาสตร์ของจังหวัด

๓. ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ส่งเสริม สนับสนุนการบริหารจัดการ “โครงการ วัฒนธรรมไทยสายใยชุมชน” และสนับสนุนงบประมาณตามความจำเป็น

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณานำเรื่องเสนอคณะรัฐมนตรี เพื่อพิจารณาเห็นชอบ “โครงการ วัฒนธรรมไทยสายใยชุมชน” เป็นวาระแห่งชาติ : สร้างความเข้มแข็งของชุมชนอย่างยั่งยืน รวมถึงทุกหน่วยงาน ส่งเสริมวัฒนธรรมสายใยชุมชนสู่ชุมชน เพื่อสังคมอยู่เย็นเป็นสุขอย่างยั่งยืน ด้วยจักขอบคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

พลเอก
อนุวัติ
(สุรยุทธ์ จุลานนท์)
นายกรัฐมนตรี
- 6 พ.ย. 2550

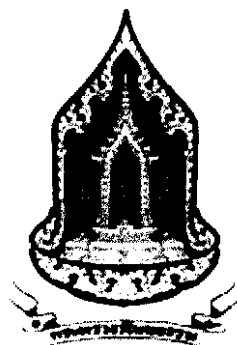
(คุณหญิงไขศรี ศรีอรุณ)
รัฐมนตรีว่าการกระทรวงวัฒนธรรม

สำนักงานปลัดกระทรวง
กองตรวจและประเมินผล
โทร. ๐ ๒๔๒๒ ๘๕๕๐-๑
โทรสาร ๐ ๒๔๒๒ ๘๕๕๓

ทราบเรียน นรม. ผ่าน รอง นรม. *Conclude* *วันจันทร์*
เห็นควรอนุมัติให้เสนอ ครม. พิจารณา
ในวันที่ ๕.๑๑.๕๐ เนื่องจากมีความจำเป็น
เร่งด่วน ตาม ม.๑ แห่ง พรฎ. ว่าด้วยการเสนอเรื่องฯ
6 Nov 50

ศิริ -
(นายสุรชัย อุประเสริฐ)
เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

- 6 พ.ย. 2550

เอกสารประกอบการพิจารณา

คณะรัฐมนตรี

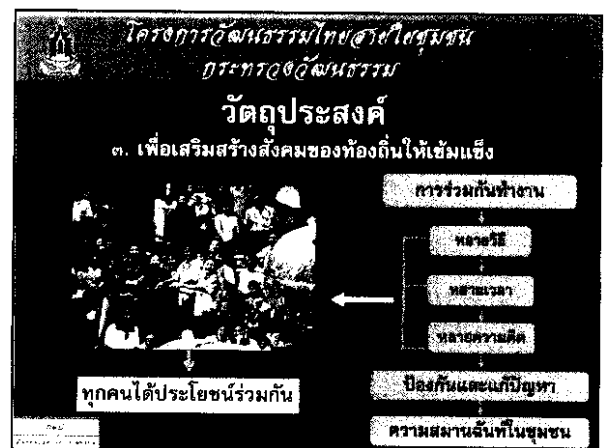
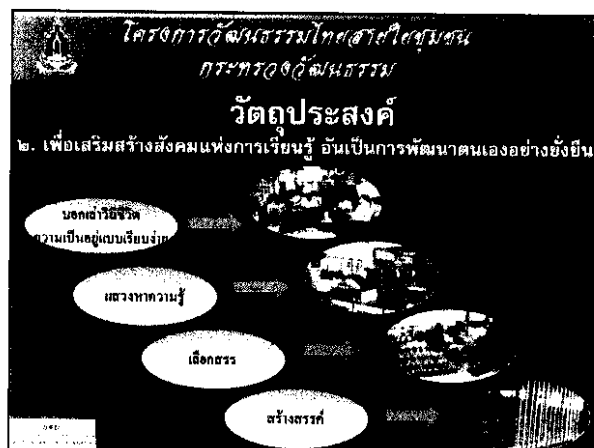
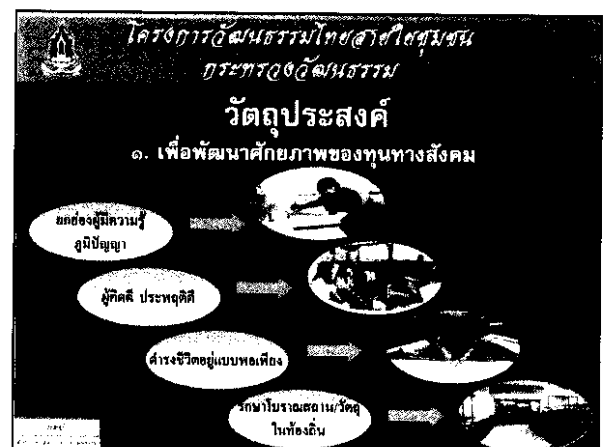
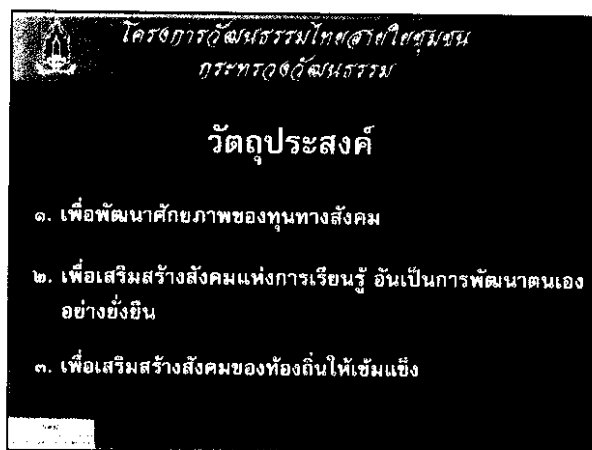
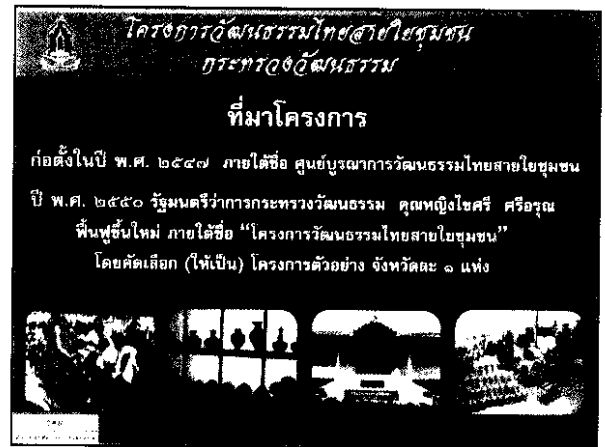
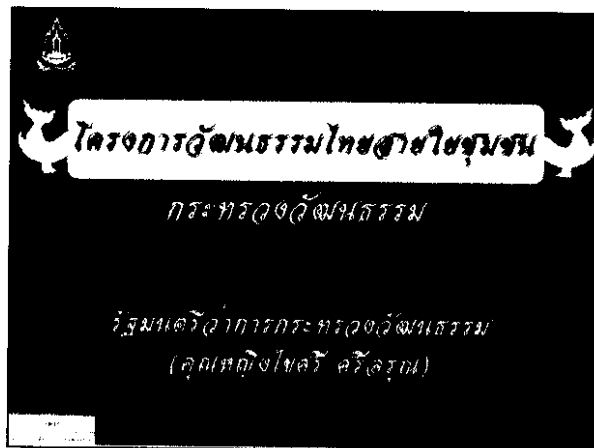
เห็นชอบหลักการและการนำไปสู่การปฏิบัติ

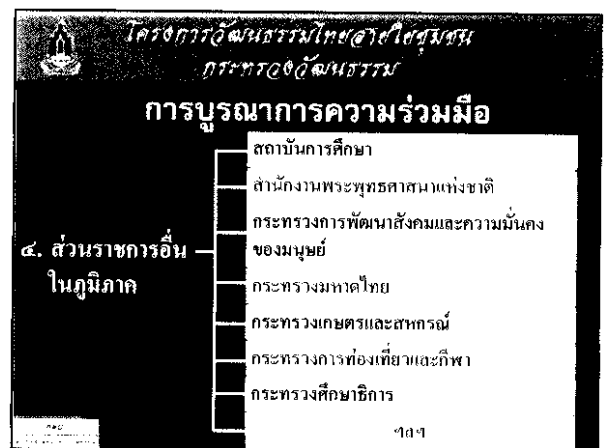
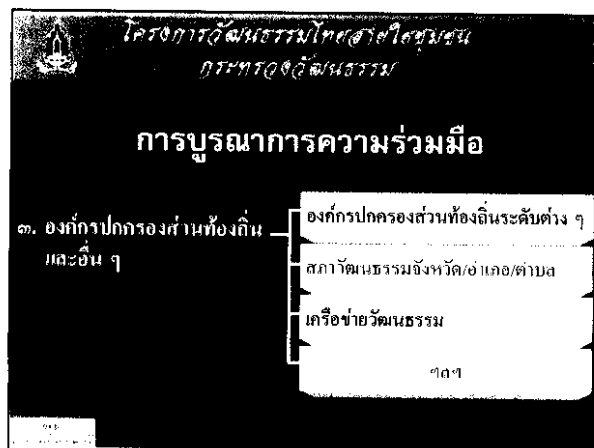
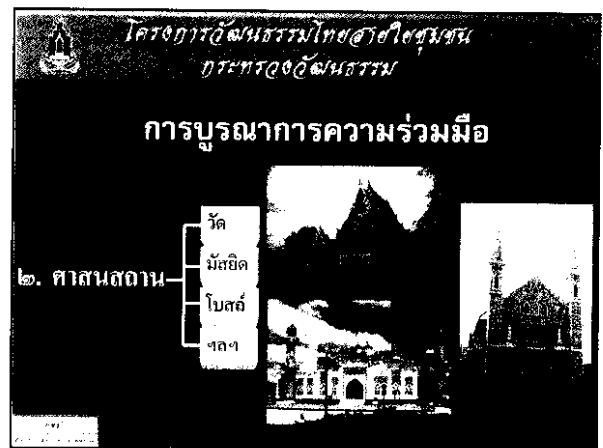
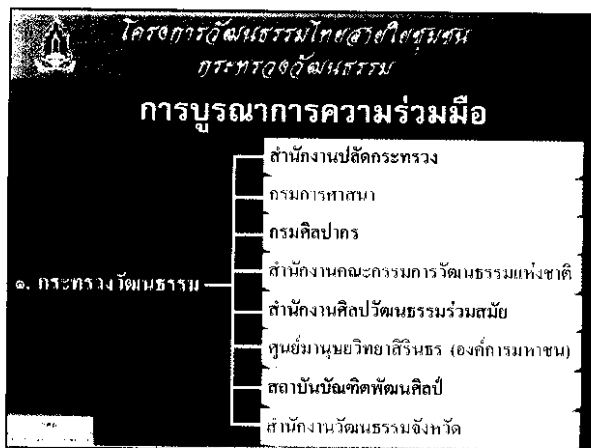
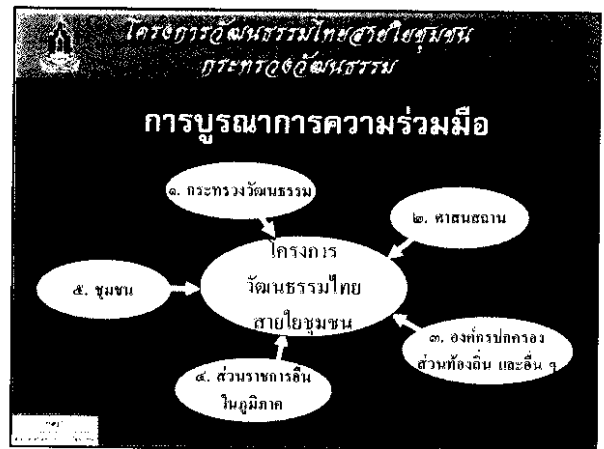
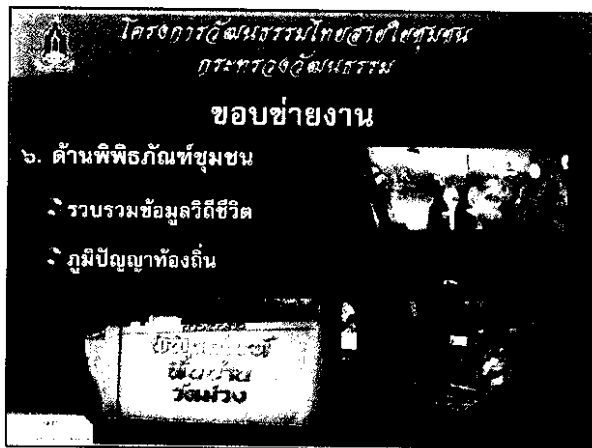
“โครงการวัฒนธรรมไทยสายใยชุมชน”

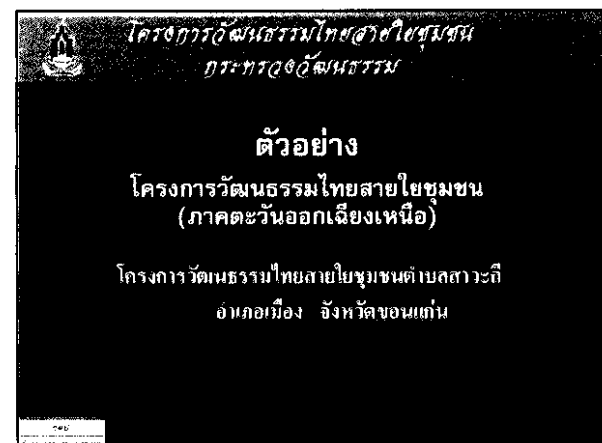
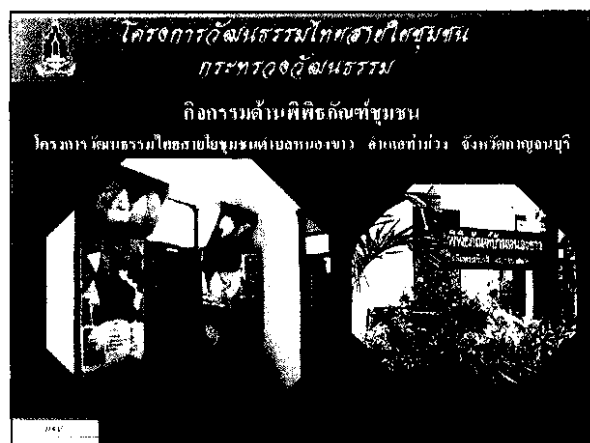
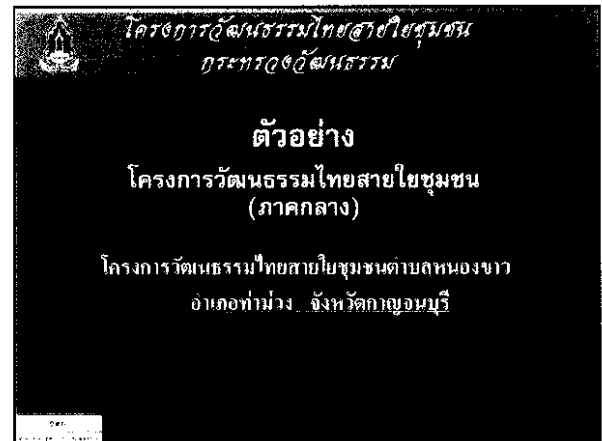
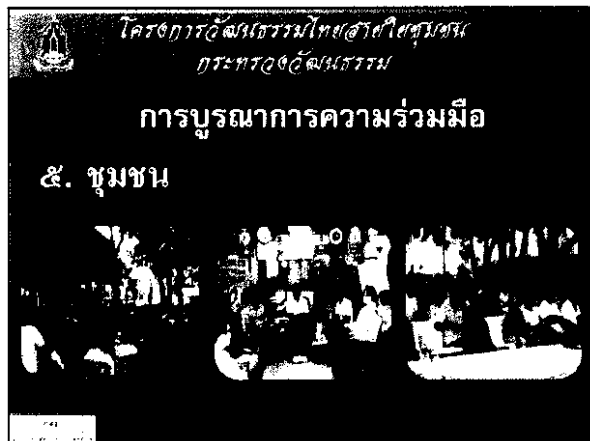
เป็นวาระแห่งชาติ : สร้างความเข้มแข็งของชุมชนอย่างยั่งยืน
รวมพลังทุกหน่วยงานส่งเสริมวัฒนธรรมไทยสายใยชุมชนสู่ชุมชน
เพื่อสังคมอยู่เย็นเป็นสุขอย่างยั่งยืน

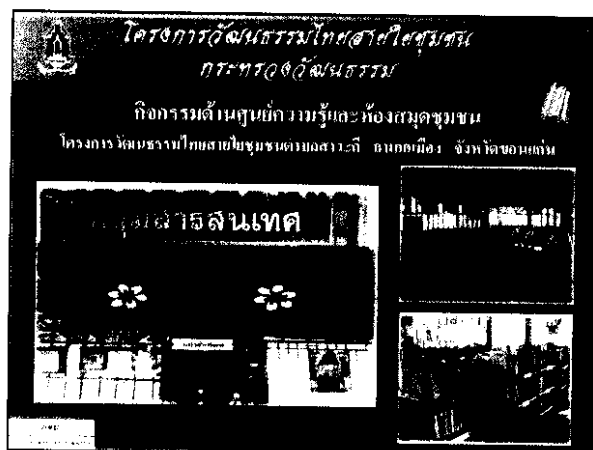
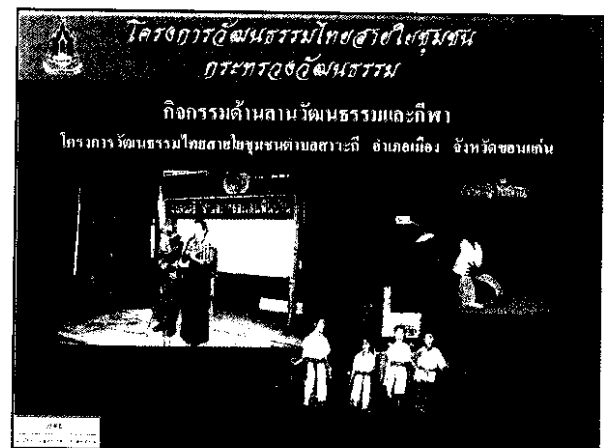
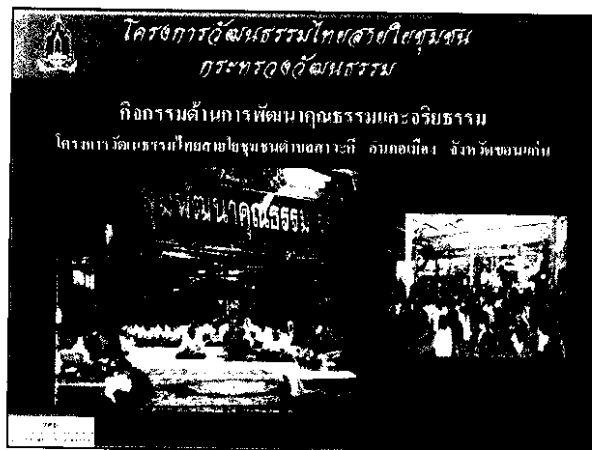
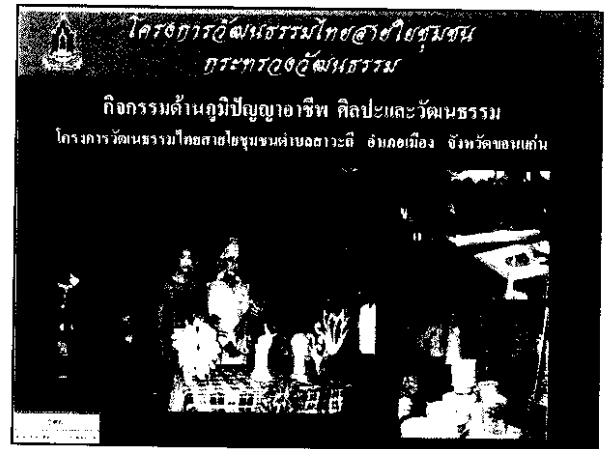

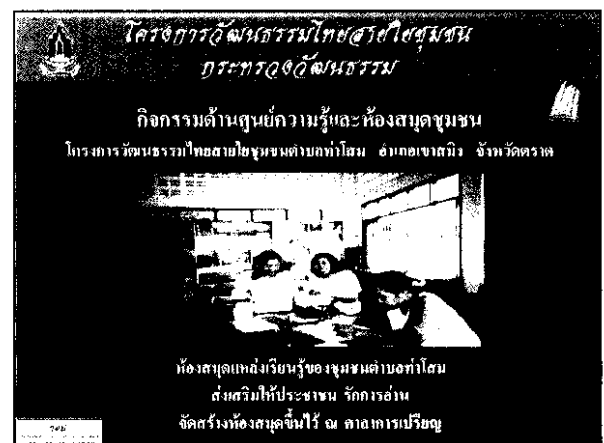
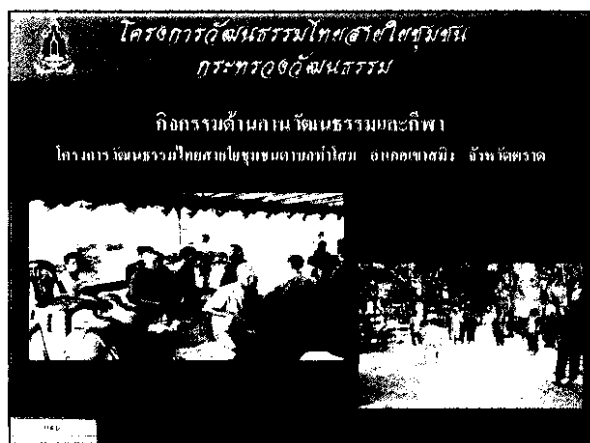
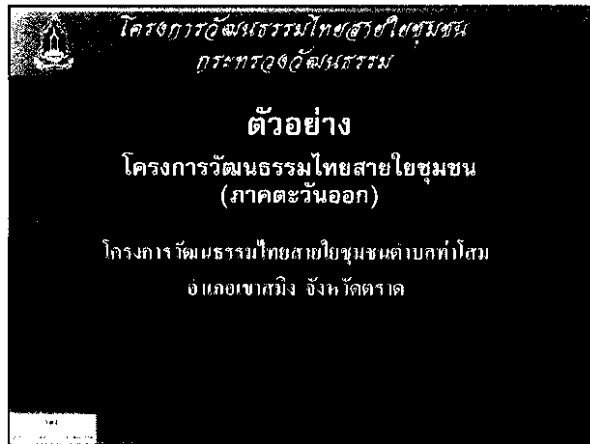
กระทรวงวัฒนธรรม

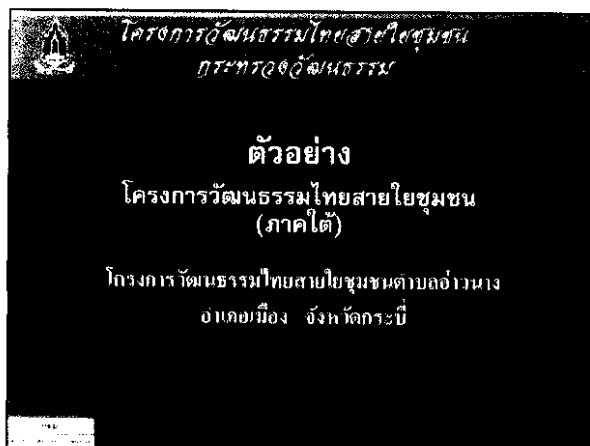
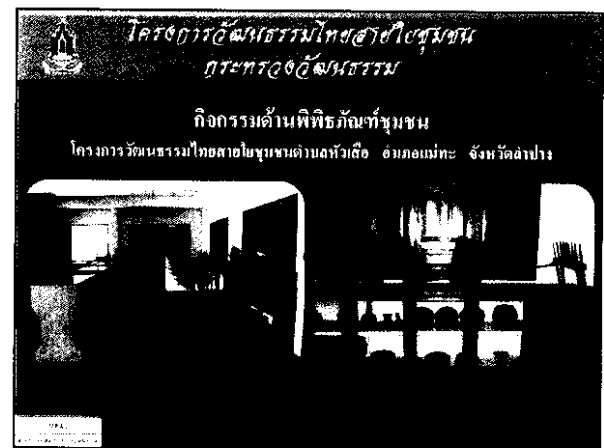
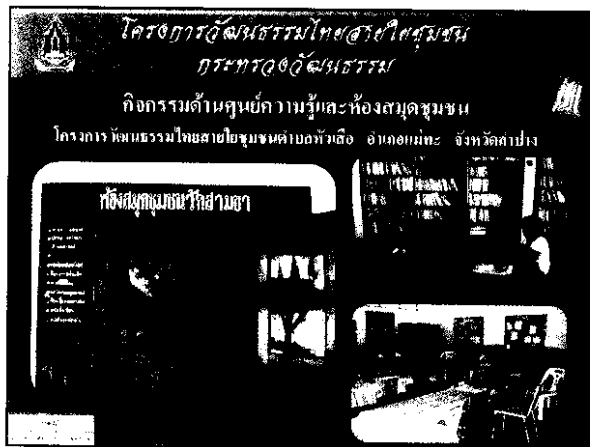
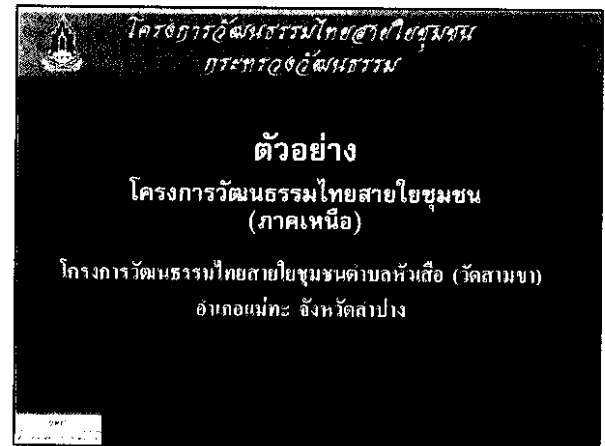
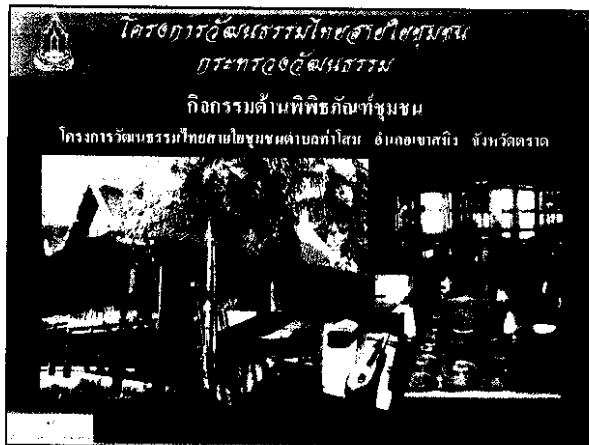

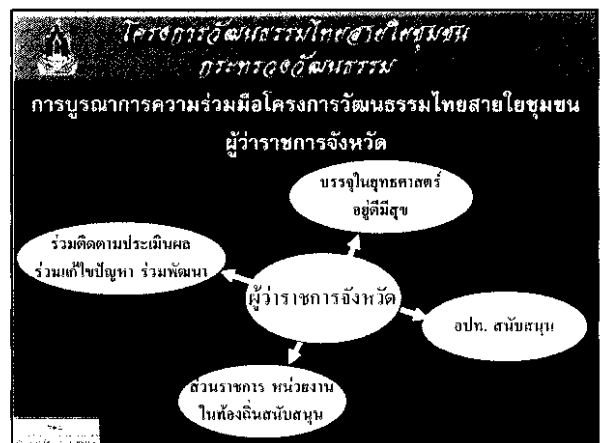
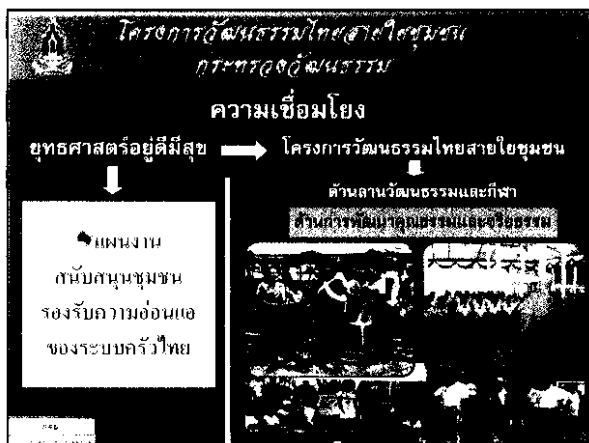
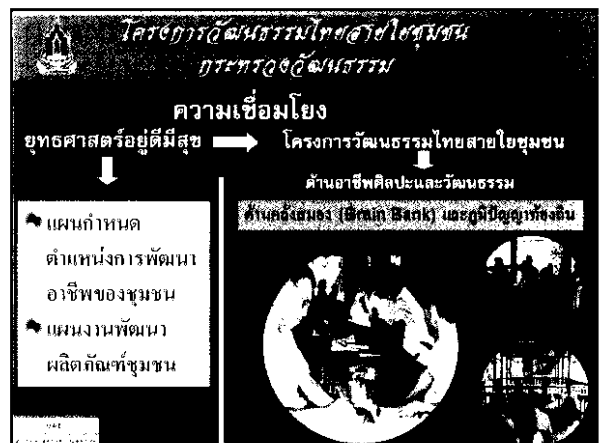
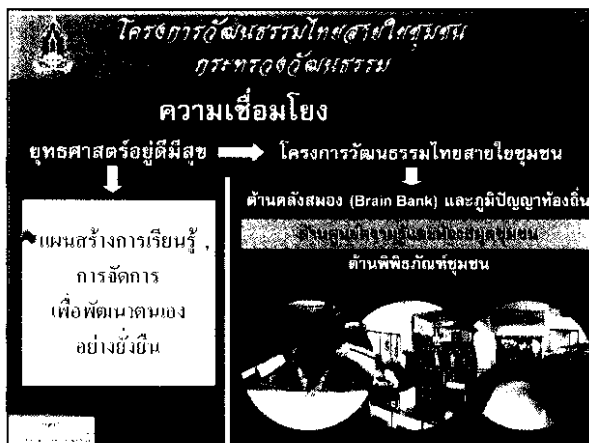
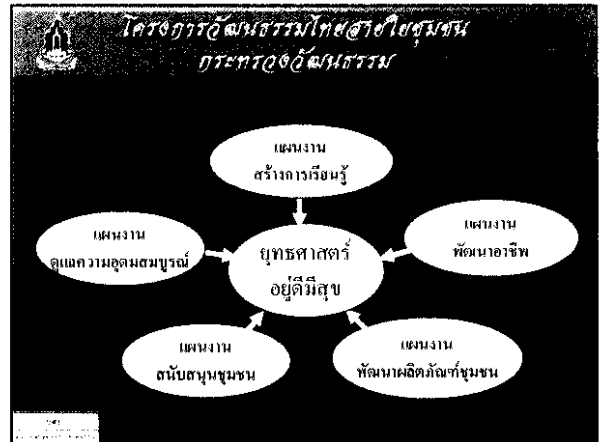

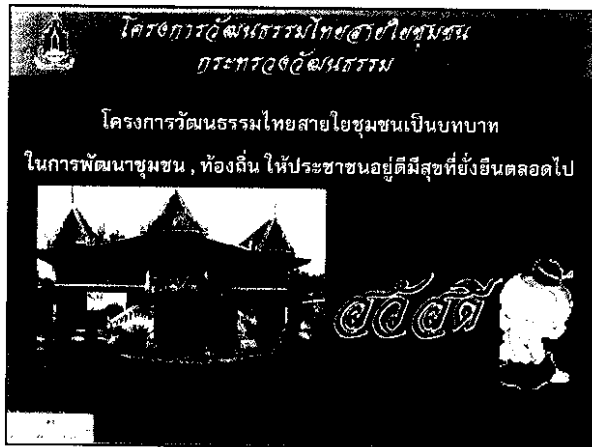

สารบัญ

	หน้า
โครงการวัฒนธรรมไทยสายใยชุมชน	๑
- ความเดิม	๑
- วัตถุประสงค์	๒
- เป้าหมาย	๒
- แนวคิดและหลักการ	๓
- ผู้รับผิดชอบโครงการ	๓
- ผลประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	๓
โครงสร้างกลไกการบริหารจัดการโครงการวัฒนธรรมไทยสายใยชุมชนสู่สังคมอยู่ดีมีสุข	๔
- กลไกการบริหารจัดการในหน่วยงานหลักในส่วนกลาง	๔
- กลไกการบริหารจัดการในหน่วยงานหลักในส่วนภูมิภาค	๕
แนวทางการดำเนินงานโครงการวัฒนธรรมไทยสายใยชุมชนสู่ชุมชน	๑๑
- หลักการดำเนินงาน	๑๑
- วัตถุประสงค์	๑๑
- ยุทธศาสตร์การดำเนินงาน	๑๑
- แนวทางการดำเนินงาน	๑๒
- แนวทางการบริหารงาน	๑๘
- คุณประโยชน์ของโครงการวัฒนธรรมไทยสายใยชุมชน	๑๕
ตัวอย่างโครงการวัฒนธรรมไทยสายใยชุมชน	๒๐
- โครงการวัฒนธรรมไทยสายใยชุมชนตำบลหนองขาว อำเภอกำแพง จังหวัดกาญจนบุรี	๒๐
- โครงการวัฒนธรรมไทยสายใยชุมชนวัดไชยศรี ตำบลสาวะถี อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น	๒๖
- โครงการวัฒนธรรมไทยสายใยชุมชนตำบลท่าโสม อำเภอเขาสมิง จังหวัดตราด	๓๓

โครงการวัฒนธรรมไทยสายใยชุมชน

วาระแห่งชาติ : การรวมพลังส่งเสริมวัฒนธรรมไทยสายใยชุมชนสู่ชุมชน
เพื่อสังคมอยู่เย็นเป็นสุขอย่างยั่งยืน

๑. ความเดิม

วัฒนธรรมเป็นวิถีชีวิตที่ชุมชนและท้องถิ่นต่างๆ ได้พัฒนาและสร้างสรรค์ขึ้น และใช้เป็นเครื่องมือในการดำเนินวิถีชีวิต ป้องกันและแก้ไขปัญหา รวมทั้งใช้ในการพัฒนาคุณภาพชีวิต ซึ่งเป็นศักยภาพและทุนที่สำคัญยิ่งของชุมชนท้องถิ่นและสังคมไทยที่ได้แสดงออกในรูปแบบและวิธีการต่างๆ ทั้งในรูปแบบของวิถีชีวิต ขนบธรรมเนียม ประเพณี ภูมิปัญญา เครื่องมือเครื่องใช้ในการทำมาหากิน ความเชื่อและอื่นๆ อีกมาก

เพื่อเป็นการสนองแนวนโยบายของรัฐบาลด้านศิลปวัฒนธรรมที่มุ่งเน้นให้มีการพัฒนาแหล่งวัฒนธรรม ศิลปวัตถุ โบราณสถาน ให้เป็นแหล่งเรียนรู้และแหล่งรายได้ของประชาชน ส่งเสริมบทบาทเยาวชนและประชาชนให้มีกิจกรรมด้านศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัย สถานศึกษา ครอบครัว และชุมชน ส่งเสริมการพัฒนาวัฒนธรรมนำไปสู่การพัฒนาประเทศ ทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม และการเมือง จุดมุ่งหมายของการพัฒนาวัฒนธรรมตามนโยบายของรัฐบาลนั้นต้องการที่จะเพิ่มรายได้ ลดรายจ่าย และขยายโอกาสให้กับประชาชน ครอบครัว และชุมชน โดยมีกรอบทิศทางการพัฒนาวัฒนธรรม ได้แก่ การพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม ศูนย์ส่งเสริมความรู้ และภูมิปัญญาของท้องถิ่นตามแนวพระราชดำริเศรษฐกิจพอเพียง การส่งเสริมการเรียนรู้ให้กับเยาวชนและประชาชน การส่งเสริมแลกเปลี่ยนทางวัฒนธรรมเพื่องานวัฒนธรรมกับประเทศเพื่อนบ้าน และการส่งเสริมการเป็นศูนย์กลางด้านศาสนาและชาติพันธุ์ เป็นต้น

จากกรอบนโยบายของรัฐบาลดังกล่าวและจากคุณค่าและความสำคัญของวัฒนธรรม ซึ่งเป็นศักยภาพและทุนทางสังคม กระทรวงวัฒนธรรม องค์การชุมชน หน่วยงานที่เกี่ยวข้องจึงได้กำหนดนโยบายส่งเสริมสนับสนุนการจัดตั้ง “ศูนย์บูรณาการวัฒนธรรมไทยสายใยชุมชน” ขึ้น โดยการมีส่วนร่วมของชุมชนและเสริมสร้างความร่วมมือระหว่างหน่วยงานในท้องถิ่นในรูปแบบการบูรณาการในทุกมิติของวัฒนธรรม นำไปสู่การแก้ไขปัญหาของชาติตามยุทธศาสตร์ของรัฐบาลที่มุ่งใช้มิติทางวัฒนธรรมเป็นกลไกเสริมสร้างความเข้มแข็งของครอบครัวและชุมชน โดยมีการเชื่อมโยงเป็นระบบเครือข่าย ระดมทรัพยากรการบริหารจัดการทุกภาคส่วนของสังคมทั้งภาครัฐ เอกชน และภาคประชาชน ในลักษณะของการเป็นหุ้นส่วนสำคัญทางยุทธศาสตร์ โดยการสนับสนุนให้ชุมชนและประชาชนในท้องถิ่นจัดตั้งองค์กรส่งเสริมการเรียนรู้ และเผยแพร่วัฒนธรรมและวิถีชีวิตในชุมชนตามแนวคิดและหลักการเศรษฐกิจพอเพียง โดยประชาชนในพื้นที่พึ่งพาภูมิปัญญาท้องถิ่นของตน และนำองค์ความรู้ในชุมชนซึ่งได้มาจากปราชญ์ชาวบ้าน การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในชุมชนและระหว่างชุมชนและสังคมมาวิเคราะห์ สังเคราะห์และบูรณาการกับภูมิปัญญาภายนอก ทำให้เกิดการพัฒนาตนเองและชุมชนได้อย่างเหมาะสมและยั่งยืน

ในปี พ.ศ. ๒๕๔๗ ได้มีการประเมินผลการดำเนินงานของโครงการจัดตั้ง “ศูนย์บูรณาการวัฒนธรรมไทยสายชุมชน” หลังจากนั้นกระทรวงฯ ได้เห็นควรให้ปรับปรุงแนวทางการดำเนินงานใหม่ โดยปรับจากโครงการจัดตั้ง “ศูนย์” มาเป็น “โครงการวัฒนธรรมไทยสายชุมชน” เพื่อสนับสนุนการทำกิจกรรม และได้มีการปรับรายละเอียดของโครงการตามความเหมาะสม

๒. วัตถุประสงค์

๒.๑ เพื่อพัฒนาศักยภาพของทุนทางสังคมที่มาจากรากฐานวัฒนธรรมให้มีความเข้มแข็ง และนำไปสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน

๒.๒ เพื่อเสริมสร้างแหล่งเรียนรู้ สนับสนุน ส่งเสริมการศึกษา การสืบค้น การถ่ายทอด การเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่น การนำมาประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน เพื่อคุณค่าทางจิตใจ สังคม และมูลค่าเพิ่มของผลิตภัณฑ์ในชุมชน

๒.๓ เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชนด้วยมิติทางวัฒนธรรมโดยการนำเอาระบบคุณค่าในวัฒนธรรม การมีศีลธรรมจริยธรรมตามหลักธรรมของศาสนา และจิตวิญญาณในความรักและความภาคภูมิใจในถิ่นกำเนิด อันจะนำไปสู่การผนึกและผสานพลังกัน เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาความยากจน ปัญหายาเสพติด ปัญหาการทุจริตประพฤติดมิชอบ และปัญหาอื่นๆ ในชุมชนอย่างเป็นองค์รวม

๓. เป้าหมาย

๓.๑ ประชาชนในชุมชนทุกกลุ่ม ทุกเพศ ทุกวัย ได้มีโอกาสสืบค้นแลกเปลี่ยนเรียนรู้ วัฒนธรรมและวิถีชีวิต ซึ่งจะเป็นการสร้างความเข้าใจพื้นฐานของการดำเนินชีวิตและการครองตนภายใต้ระบบความเชื่อ ขนบธรรมเนียม ประเพณี วัฒนธรรมที่ดีงาม ตลอดจนส่งเสริมให้เกิดกระบวนการพัฒนาค้น และองค์ความรู้ในชุมชนเพื่อแสวงหาทิศทาง และแนวทางการปกป้อง ดูแล และพัฒนาชุมชน ให้เข้มแข็ง สามารถป้องกันหรือแก้ไขปัญหา และพัฒนาชุมชนให้เกิดความอบอุ่น มั่นคงไปพร้อมกันในทุกๆ ด้าน

๓.๒ ประชาชนในชุมชนร่วมกันพัฒนาโครงการวัฒนธรรมไทยสายชุมชน ให้เป็นศูนย์กลางในการศึกษา แลกเปลี่ยน เรียนรู้ และศูนย์ส่งเสริมการพัฒนาและแก้ไขปัญหาของชุมชน โดยใช้มิติทางศาสนา ศิลปะ และวัฒนธรรมบูรณาการกับแนวพระราชดำริเศรษฐกิจพอเพียงของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เพื่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตที่ยั่งยืนของประชาชนในชุมชน

๔. แนวคิดและหลักการ

๔.๑ แนวคิดในการดำเนินการ

๔.๑.๑ การสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ ด้วยการสร้างความเข้มแข็งทางวัฒนธรรมให้กับคนในชุมชน ในการปลูกฝังความเป็นไทยและวิถีชีวิตที่เหมาะสมจำเป็นอย่างยิ่งที่ประชาชนจะต้องสามารถแสวงหาความรู้ได้มีโอกาสเข้าถึงข้อมูล การเข้าร่วมกิจกรรมในชุมชน โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ คุณค่าทางวัฒนธรรมเพื่อให้เกิดโอกาสในการศึกษา วิเคราะห์ สร้างสรรค์ และเลือกสรรก่อนรับไปประยุกต์ใช้

๔.๑.๒ การเพิ่มคุณค่าและมูลค่าเพิ่มทางวัฒนธรรม พุทธทางภูมิปัญญา พุทธทางวัฒนธรรมของสังคมไทยที่ปรากฏในลักษณะต่างๆ ได้แก่ ระบบความเชื่อ ภูมิปัญญา วิถีการดำเนินชีวิต วิถีการทำมาหากิน โบราณสถาน โบราณวัตถุ เป็นต้น สามารถนำมาสร้างคุณค่าทางสังคมและจิตใจให้แก่ประชาชนในชุมชนและสังคมที่ก่อให้เกิดความรักและความภาคภูมิใจในถิ่นเกิดและชาติไทย ตลอดจนการพิทักษ์ปกป้อง และแก้ไขปัญหาดังกล่าว ที่อาจเกิดขึ้นในชุมชน ทั้งยังสามารถนำระบบคุณค่าในสังคมท้องถิ่นมาสร้างสรรค์ผลิตภัณฑ์ของชุมชนให้เกิดมูลค่าเพิ่มทางเศรษฐกิจได้

๔.๑.๓ การมีส่วนร่วมของประชาชน เน้นการมีส่วนร่วมของประชาชน ชุมชน และองค์กรต่างๆ ทั้งภาครัฐและภาคเอกชน เพื่อสร้างจิตสำนึกและความตระหนักต่อการร่วมคิด ร่วมดำเนินการร่วมรับผิดชอบและรับประโยชน์ร่วมกันภายใต้การสนับสนุนการดำเนินงานจากกระทรวง ทบวง กรมที่เกี่ยวข้อง

๔.๑.๔ การบูรณาการ เน้นการบูรณาการทั้งความคิดและการปฏิบัติลงสู่พื้นที่เป้าหมายร่วมกัน เพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และเกิดสัมฤทธิ์ผลตามโครงการอย่างเป็นรูปธรรมเหมาะสมแก่ยุคสมัย

๔.๒ หลักการดำเนินงานโครงการวัฒนธรรมไทยสายใยชุมชน

จากแนวคิดการใช้วัฒนธรรมนำการพัฒนาให้ชุมชนค้นหาจุดเด่นของสังคม ภูมิปัญญาของท้องถิ่น ภูมิปัญญาที่ได้สั่งสมสืบทอดกันมา นำไปสู่การพัฒนาการประกอบอาชีพของชุมชนได้ผลผลิตหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ นำภูมิปัญญามาแก้ไขปัญหาคาความยากจนบนพื้นฐานแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง และกองทุนหมู่บ้าน สร้างอาชีพให้เกิดเป็นมูลค่าเพิ่มรายได้ การจัดทำแผนของชุมชนเพื่อลดรายจ่ายในครัวเรือน และชุมชนตามหลักพระพุทธศาสนา “อดตา หิ อดตโน นาโถ” เพื่อการพึ่งพาตนเองและสร้างความเข้มแข็งให้กับชุมชน นอกจากนั้นยังต้องส่งเสริมให้ประกอบด้วยความมีจริยธรรมสัมมาชีพ ให้มีความบันเทิงใจในลานนันทนาการและให้สังคมได้รู้รากเหง้าของตน มีความทันสมัย ทันโลก ทันความเปลี่ยนแปลง จึงได้กำหนดหลักการดำเนินงาน ดังนี้

๔.๒.๑ องค์ประกอบของโครงการวัฒนธรรมไทยสายใยชุมชน โครงการวัฒนธรรมไทยสายใยชุมชน มีองค์ประกอบสำคัญ ๖ ด้าน คือ

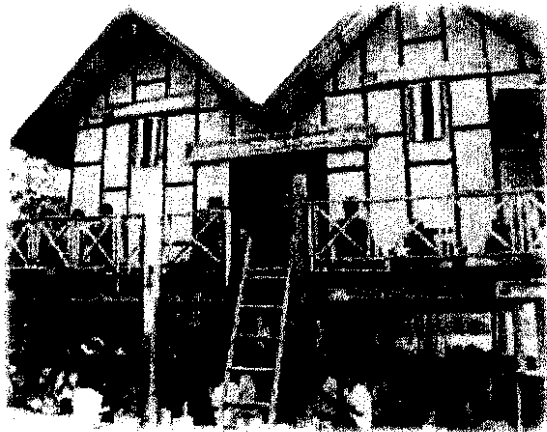
(๑) คลังสมอง (Brain Bank) หรือภูมิปัญญาท้องถิ่น เป็นการรวบรวมภูมิปัญญาท้องถิ่นอย่างเป็นระบบ จดบรรดาผู้รู้หรือปราชญ์ชาวบ้าน เพื่อให้เป็นฐานข้อมูลสำหรับการนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อชุมชน ทั้งทางเศรษฐกิจ สังคม และจิตใจ

(๒) ด้านอาชีพหัตถิและวัฒนธรรม อันได้แก่ กลุ่มอาชีพ กลุ่มสนใจในกิจการรวมทางวัฒนธรรมต่าง ๆ โดยใช้แนวพระราชดำริ เศรษฐกิจพอเพียง ส่งเสริมคุณภาพชีวิตของประชาชนในชุมชน (การฝึก การปรับโครงสร้าง และการตลาด) เน้นการนำภูมิปัญญาท้องถิ่นและกองทุนหมู่บ้านมาสร้างอาชีพให้กับชุมชนโดยรวม และเป็นการสอดคล้องกับโครงการหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ อันจะนำไปสู่การแก้ไขปัญหาความยากจนของชุมชน และปัญหา การแพร่ระบาดของยาเสพติด

(๓) ด้านการพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรม เป็นการจัดกิจกรรมพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรมแก่เด็ก เยาวชน และประชาชนในตำบล กิจกรรมดังกล่าวไม่เพียงเฉพาะการถ่ายทอดความรู้คุณค่าจากระบบความเชื่อในสังคม ยังต้องเป็นศูนย์กลางความร่วมมือการดำเนินงานและจัดกิจกรรมทางด้านการศาสนา ขนบธรรมเนียมประเพณี จารีตต่างๆ ในชุมชน ทำให้กระบวนการถ่ายทอดคุณค่าทางศาสนา ความเชื่อ และวัฒนธรรมต่างๆ ในท้องถิ่นเป็นระบบที่ควรได้รับการเลือกสรรถ่วงกรองจากชุมชนก่อนจะมีแผนเผยแพร่ไปผลิตเผยแพร่ไปนอกตำบลชุมชน

(๔) ด้านสถานวัฒนธรรม เป็นสถานที่จัดกิจกรรมทางวัฒนธรรม ศิลปะ กีฬา การละเล่นของท้องถิ่น และการออกกำลังกาย มุ่งให้ชุมชนมีสุขภาพกาย สุขภาพใจที่สมบูรณ์แข็งแรง และก่อความสามัคคีในหมู่คณะ

(๕) ด้านศูนย์ความรู้และห้องสมุดชุมชน เป็นการส่งเสริมนิสัยรักการอ่าน การศึกษาลับค้ำหาความรู้ทั้งจากภูมิปัญญาในชุมชนในระดับอำเภอ ระดับจังหวัด ระดับชาติ และในสังคมโลก กระตุ้นให้บุคคล ชุมชน นำความรู้เหล่านั้นมาปรับใช้อย่างเหมาะสม

(๖) ด้านพิพิธภัณฑ์ชุมชน เป็นการรวบรวมมรดกทางวัฒนธรรมและทำจัดแสดง ความเป็นมาทางประวัติศาสตร์ของท้องถิ่นและภูมิปัญญาของบรรพบุรุษ

๔.๒.๒ การจัดหาสถานที่ตั้ง การจัดตั้งโครงการวัฒนธรรมไทยสายใยชุมชน ไม่เน้นการจัดตั้งศูนย์ แต่ควรมีสถานที่ตั้งอยู่ในชุมชน โดยมุ่งเน้นการใช้อาคารสถานที่ที่มีอยู่แล้วในตำบล เพื่อกำมาพัฒนาปรับปรุงใช้ประโยชน์

๔.๒.๓ ขอบประมาณดำเนินการของโครงการวัฒนธรรมไทยสายใยชุมชน การดำเนินงานโครงการฯ สามารถประสานขอรับการสนับสนุนงบประมาณจากส่วนต่างๆ ได้ดังนี้

(๑) การสนับสนุนจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

(๒) การสนับสนุนจากส่วนราชการ หน่วยงาน และสถาบันการศึกษาที่ร่วมสนับสนุน ในกิจกรรมที่เกี่ยวข้องหรือกิจกรรมของศูนย์

- (๓) งบประมาณและทุนของชุมชนที่มีอยู่ ตลอดจนงบประมาณภาครัฐที่ลงสู่ชุมชนและประชาชน เช่น เงินกองทุนสัจจะออมทรัพย์ กองทุนหมู่บ้านและธนาคารประชาชน ฯลฯ
- (๔) เงินดอกผลกองทุนส่งเสริมงานวัฒนธรรมจังหวัด
- (๕) การสนับสนุนจากภาคเอกชน สมาคม มูลนิธิ สโมสร และองค์กรการกุศลต่าง ๆ ทั้งในและนอกพื้นที่
- (๖) งบประมาณสนับสนุนจากต่างประเทศ ฯลฯ

๕. ผู้รับผิดชอบโครงการ

๕.๑ หน่วยงานหลัก ประชาชนทั่วไป องค์กรพัฒนาเอกชน และองค์กรประชาสังคมในระดับพื้นที่ที่สนใจงานด้านวัฒนธรรม โดยส่วนราชการของกระทรวงวัฒนธรรม ประกอบด้วย สำนักงานปลัดกระทรวงวัฒนธรรม สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัด กรมศิลปากร กรมการศาสนา สำนักงานศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัย และสภาวัฒนธรรมทุกระดับ บูรณาการให้เกิดความร่วมมือจากทุก ๆ ฝ่าย ทั้งในและนอกสังกัดกระทรวงวัฒนธรรม

๕.๒ หน่วยงานร่วม/สนับสนุน ได้แก่ กระทรวงด้านสังคม และกระทรวงอื่นที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นระดับต่าง ๆ

๖. ผลประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

๖.๑ ชุมชนและวัฒนธรรมในชุมชนเกิดความมั่นคงเข้มแข็ง ซึ่งจะเป็นกำลังสำคัญสำหรับขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืนและนำสังคมไทยสู่สังคมแห่งการเรียนรู้

๖.๒ เกิดการผลักดันและผสมผสานพลังของประชาชนในชุมชน ซึ่งจะป้องกันและแก้ไข ปัญหาเศรษฐกิจ สังคม การเมืองของชุมชน และสนับสนุนการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศไปสู่ระบบเศรษฐกิจฐานแห่งความรู้โดยใช้มิติทางศาสนา ศิลปวัฒนธรรม

๖.๓ เกิดการบูรณาการปฏิบัติงานขององค์กรทั้งภาครัฐและภาคเอกชนในท้องถิ่น ตลอดจนเกิดการบูรณาการเนื้อหาการดำเนินงานทางด้านเศรษฐกิจและสังคมในท้องถิ่น

๖.๔ สร้างฐานความรู้ทางวัฒนธรรมของท้องถิ่น ซึ่งสามารถนำมาพัฒนาคุณภาพชีวิต และนำรายได้สู่ชุมชนส่งผลให้ชุมชนเกิดความมั่นคงเข้มแข็ง

๖.๕ สร้างความมั่นคงแก่สังคมชุมชนในระดับรากหญ้า ซึ่งจะส่งผลให้เกิดความผาสุกของประชาชนและความก้าวหน้าของประเทศตามนโยบายรัฐบาล

โครงสร้างกลไกการบริหารจัดการ โครงการวัฒนธรรมไทยสายใยชุมชนสู่สังคมอยู่ดีมีสุข

การบริหารจัดการโครงการวัฒนธรรมไทยสายใยชุมชนสู่สังคมอยู่ดีมีสุข ประกอบด้วย กลไกการบริหารจัดการในส่วนกลาง กลไกการบริหารระดับจังหวัด และหน่วยงานในพื้นที่ ดังนี้

๑. กลไกการบริหารจัดการในหน่วยงานหลักในส่วนกลาง

ระดับกระทรวง : กระทรวงวัฒนธรรม

- ประสานหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคประชาสังคม องค์กรพัฒนาเอกชน และภาคีการพัฒนาที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งเครือข่ายองค์กรชุมชน เพื่อสร้างความร่วมมือในการสนับสนุนการบูรณาการโครงการวัฒนธรรมไทยสายใยชุมชนสู่สังคมอยู่ดีมีสุข
- บริหารจัดการงบประมาณสำหรับการจัดกระบวนการบูรณาการโครงการวัฒนธรรมไทยสายใยชุมชนสู่สังคมอยู่ดีมีสุขในพื้นที่จังหวัดที่ได้รับมอบหมายให้รับผิดชอบ
- กำกับและติดตามประเมินผลการดำเนินงานบูรณาการโครงการวัฒนธรรมไทยสายใยชุมชนสู่สังคมอยู่ดีมีสุขให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์และเป้าหมาย
- อำนวยความสะดวกให้กับภาคีการพัฒนาต่างๆ เพื่อให้การดำเนินการบูรณาการโครงการวัฒนธรรมไทยสายใยชุมชนสู่สังคมอยู่ดีมีสุขเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ
- เสนอแนะเชิงนโยบายต่อรัฐบาล เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการนำโครงการวัฒนธรรมไทยสายใยชุมชนไปสู่สังคมอยู่ดีมีสุข

ระดับกรม : สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ

- ประสานเชื่อมโยงเครือข่ายภาคีการพัฒนาต่างๆ เพื่อสร้างความร่วมมือในการสนับสนุนการบูรณาการโครงการวัฒนธรรมไทยสายใยชุมชนสู่สังคมอยู่ดีมีสุขในด้านต่างๆ
- รายงานความก้าวหน้าและติดตามผลการดำเนินงานบูรณาการโครงการวัฒนธรรมไทยสายใยชุมชนสู่สังคมอยู่ดีมีสุขของชุมชนต่อกระทรวงวัฒนธรรม
- ประสานงานด้านประชาสัมพันธ์เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการบูรณาการโครงการวัฒนธรรมไทยสายใยชุมชนสู่สังคมอยู่ดีมีสุขให้กับหน่วยงานภาครัฐ และภาคีการพัฒนาต่างๆ ตลอดจนประชาชนทั่วไป
- ประสานและอำนวยความสะดวกให้กับหน่วยงานระดับจังหวัด ในการดำเนินงานตามโครงการวัฒนธรรมไทยสายใยชุมชนสู่สังคมอยู่ดีมีสุข

- สรุปผล วิเคราะห์ และสังเคราะห์ผลการดำเนินงานบูรณาการโครงการวัฒนธรรมไทยสายใยชุมชนสู่สังคมอยู่ดีมีสุขของชุมชนพร้อมปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะเพื่อการปรับปรุงแก้ไขการดำเนินงานในระยะต่อไปต่อกระทรวงวัฒนธรรม

๒. กลไกการบริหารจัดการในหน่วยงานหลักในส่วนภูมิภาค

กลไกการบริหารจัดการระดับจังหวัดในการบูรณาการโครงการวัฒนธรรมไทยสายใยชุมชนสู่สังคมอยู่ดีมีสุข ดังนี้

ระดับจังหวัด

- เสริมสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการบูรณาการโครงการวัฒนธรรมไทยสายใยชุมชนสู่สังคมอยู่ดีมีสุข ให้กับภาคีการพัฒนาและประชาชนที่อยู่ในพื้นที่รับผิดชอบ
- ประสานงานกับเครือข่ายภาคีการพัฒนาในพื้นที่ เพื่อจัดตั้งเป็นหน่วยประสานงานระดับพื้นที่ เพื่อกำหนดแผนปฏิบัติการ โครงการวัฒนธรรมไทยสายใยชุมชนสู่สังคมอยู่ดีมีสุขในพื้นที่ ไม่ให้เกิดความซ้ำซ้อนในการดำเนินงาน
- กำหนดเป้าหมาย และจัดทำแผนปฏิบัติการการดำเนินงานบูรณาการโครงการวัฒนธรรมไทยสายใยชุมชนสู่สังคมอยู่ดีมีสุขในพื้นที่รับผิดชอบในแต่ละปี รวมทั้งแผนการใช้งบประมาณสนับสนุนการดำเนินงานในพื้นที่ที่รับผิดชอบ
- ประสานและติดตามแผนปฏิบัติการ และแผนการใช้งบประมาณสนับสนุนการบูรณาการโครงการวัฒนธรรมไทยสายใยชุมชนสู่สังคมอยู่ดีมีสุข ให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและโปร่งใส
- ประสาน อบต. และหน่วยงานภาครัฐที่ปฏิบัติงานอยู่ในพื้นที่เข้าร่วมในกระบวนการบูรณาการโครงการวัฒนธรรมไทยสายใยชุมชนสู่สังคมอยู่ดีมีสุข ตั้งแต่เริ่มต้น เพื่อสร้างการยอมรับโครงการและเพื่อให้การกำหนดกิจกรรมของโครงการวัฒนธรรมไทยสายใยชุมชนสู่สังคมอยู่ดีมีสุข มีความเชื่อมโยงกับแผนพัฒนาของ อบต.และแผนงาน/โครงการของภาครัฐ

หน่วยประสานงานระดับจังหวัด หมายถึง หน่วยงานได้รับมอบหมายให้เป็นแกนกลางในระดับจังหวัด ทำหน้าที่ประสานงาน เตรียมการ และการบริหารจัดการโครงการวัฒนธรรมไทยสายใยชุมชนสู่สังคมอยู่ดีมีสุขเพื่อความเข้มแข็งของชุมชนในจังหวัดที่ได้รับมอบหมายจากส่วนกลาง ทั้งนี้เพื่อให้การสนับสนุนและอำนวยความสะดวกแก่หน่วยงานทั้งภาครัฐ ภาคเอกชนและภาคีการพัฒนาในระดับจังหวัด ในการดำเนินกระบวนการบูรณาการให้บรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่กำหนด โดยหน่วยประสานงานระดับจังหวัดจะประกอบด้วยหน่วยงานดังนี้ สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัด เขตพื้นที่การศึกษา สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ กรมการพัฒนาชุมชน และองค์การบริหารส่วนจังหวัด (อบจ. อบต. เทศบาล) ฯลฯ เพื่อทำหน้าที่ ดังนี้

- เก็บข้อมูลในระดับหมู่บ้านและครัวเรือน ซึ่งเป็นข้อมูลพื้นฐานทั่วไปตามสภาพพื้นที่ ข้อมูลเชิงเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม ทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม ภูมิปัญญาท้องถิ่น องค์กร กลุ่มอาชีพต่าง ๆ ฯลฯ แล้วรวบรวมเป็นข้อมูลภาพรวมระดับตำบล
- จัดเวทีการเรียนรู้ วิเคราะห์/สังเคราะห์ข้อมูลภาพรวมระดับจังหวัด อำเภอ และตำบล เพื่อกำหนดแนวทางการบริหารจัดการ โครงการวัฒนธรรมไทยสายใยชุมชนสู่สังคมอยู่ดีมีสุขของชุมชน
- บันทึกความคิดที่ได้จากกระบวนการบูรณาการ โครงการวัฒนธรรมไทยสายใยชุมชนสู่สังคมอยู่ดีมีสุขร่วมกัน พร้อมทั้งผลักดันให้กระบวนการจัดการ โครงการวัฒนธรรมไทยสายใยชุมชนสู่สังคมอยู่ดีมีสุขที่ได้ร่วมกันจัดทำเกิดผลในทางปฏิบัติจริง
- จัดเวทีเรียนรู้ผลการดำเนินงานการบริหารจัดการ โครงการวัฒนธรรมไทยสายใยชุมชนสู่สังคมอยู่ดีมีสุขอย่างต่อเนื่อง
 - การทบทวนการบริหารจัดการ โครงการวัฒนธรรมไทยสายใยชุมชนสู่สังคมอยู่ดีมีสุขที่ได้ดำเนินการไปแล้วเพื่อปรับให้สอดคล้องกับสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงไป
 - สนับสนุนบุคลากรและงบประมาณในกระบวนการบูรณาการ โครงการวัฒนธรรมไทยสายใยชุมชนสู่สังคมอยู่ดีมีสุขตามความพร้อมของแต่ละท้องถิ่น
 - พิจารณากิจกรรมตาม โครงการวัฒนธรรมไทยสายใยชุมชนสู่สังคมอยู่ดีมีสุขที่ชุมชนไม่สามารถดำเนินการเองได้ ให้ผนวกอยู่ในแผนของ อบต. และสนับสนุนงบประมาณตามความเหมาะสม
 - เรียนรู้กระบวนการบริหารจัดการ โครงการวัฒนธรรมไทยสายใยชุมชนสู่สังคมอยู่ดีมีสุขแบบมีส่วนร่วม เพื่อนำไปปรับใช้เป็นแนวทางการจัดทำแผนประจำปีขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในระยะต่อไป

แนวทางการดำเนินงานโครงการวัฒนธรรมไทยสายใยชุมชนสู่ชุมชน

หลักการดำเนินงาน

ส่งเสริมและสนับสนุนให้ชาวบ้านสามารถดำรงชีวิตอย่างพอเพียง ประพฤติปฏิบัติ ตามหลักธรรมคำสอนทางศาสนา ด้วยความมีอิสระของแต่ละท้องถิ่น ให้อยู่ในสังคมที่สันติและยั่งยืนด้วยตนเอง มีความรักและผูกพันอย่างแน่นแฟ้นในวัฒนธรรมท้องถิ่นของตน ร่วมมือกันสร้างประโยชน์แก่ชุมชน และท้องถิ่นอย่างมีความสุข ด้วย “วัฒนธรรมไทยสายใยชุมชน”

วัตถุประสงค์

๑. เพื่อสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ในชุมชน ด้วยการมีส่วนร่วมในการคิด การรับผิดชอบ การดำเนินงานด้านวัฒนธรรมของท้องถิ่นให้พัฒนาวิถีชีวิตของชุมชนและสังคม
๒. เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชนด้วยมิติทางวัฒนธรรม โดยการนำความหลากหลายทางวัฒนธรรมของท้องถิ่น ประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาท้องถิ่น ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เข้ามาบูรณาการให้เกิดการพัฒนาคุณภาพชีวิตและสังคมให้เกิดสันติสุขอย่างยั่งยืน

ยุทธศาสตร์การดำเนินงาน

๑. ยุทธศาสตร์การให้ความรู้ความเข้าใจ
วัฒนธรรมจังหวัด บุคคลทางวัฒนธรรม ผู้นำชุมชน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ทั้งส่วนกลางและส่วนภูมิภาค ต้องมีความรู้ ความเข้าใจ ให้ความสำคัญและสนับสนุนการดำเนินงาน ด้านกิจกรรม “วัฒนธรรมไทยสายใยชุมชน”
๒. ยุทธศาสตร์การบูรณาการการทำงาน
การบูรณาการการทำงานทั้งระดับนโยบาย ระดับจังหวัด องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สภาวัฒนธรรมและเครือข่ายเครือข่ายวัฒนธรรมให้เชื่อมโยงความร่วมมือกันทำงานอย่างสอดคล้อง ต้องกัน ในทุกด้านเป็นองค์รวม
๓. ยุทธศาสตร์ในการบริหารจัดการทรัพยากร
การบริหารจัดการทรัพยากรทั้งด้านบุคลากร วัสดุ อุปกรณ์ ครุภัณฑ์ และงบประมาณ ที่เน้นมาจากท้องถิ่นเป็นหลัก ตามความพร้อมของแต่ละท้องถิ่น ให้เกิดการขับเคลื่อนงานวัฒนธรรมไทย สายใยชุมชนที่มีประสิทธิภาพเกิดประโยชน์สูงสุดแก่ประชาชน

แนวทางการดำเนินงาน

แนวทางในการดำเนินงานจัดกิจกรรมวัฒนธรรมไทยสายใยชุมชนควรดำเนินการดังนี้

๑. ด้านภูมิปัญญาท้องถิ่น

ภูมิปัญญาท้องถิ่น หมายถึง องค์ความรู้ สติปัญญา ความคิด ความสามารถ ทักษะและความสามารถที่เป็นองค์รวมทั้งหมดของคนไทย อันเกิดจากการสะสมองค์ความรู้มวลรวมทุกด้านที่ผ่านกระบวนการสืบทอด ปรับปรุง พัฒนาและเลือกสรรมาแล้วเป็นอย่างดี ในการสร้างผลงาน แก้ปัญหา และพัฒนาวิถีชีวิตของคนไทยได้อย่างเหมาะสมกับยุคสมัย

ด้านภูมิปัญญาท้องถิ่น ควรดำเนินการตามแนวทาง ดังนี้

๑. ตั้งคณะกรรมการดำเนินงานด้านภูมิปัญญาท้องถิ่น และร่วมมือกันสำรวจ รวบรวมรายชื่อ ประวัติ และผลงานผู้ทรงภูมิปัญญาของท้องถิ่น ปราชญ์ชาวบ้าน ผู้ทรงคุณวุฒิที่เป็นคนรู้คนแก่ เป็นผู้มีประสบการณ์ในการประกอบอาชีพที่หลากหลายมานาน

๒. เชิญผู้ทรงภูมิปัญญาของท้องถิ่นที่สำรวจไว้แล้วมาประชุมปรึกษาหารือร่วมกันทุกคน เพื่อถ่ายทอดความรู้และแลกเปลี่ยนประสบการณ์ซึ่งกันและกัน

๓. บันทึกภาพ เสียง และถอดบันทึกเป็นข้อความไว้อย่างเป็นระบบ เพื่อการศึกษาเรียนรู้ และเผยแพร่ในโอกาสต่อไปด้วย

๔. สนับสนุนให้เกิดการรวมตัวเป็น “กลุ่มภูมิปัญญาท้องถิ่น” และผลักดันให้เกิดกิจกรรมของกลุ่ม เช่น ประชุมพบปะปรึกษาหารือทางถ่ายทอดความรู้แก่สถานศึกษา ชุมชน และผู้สนใจทั่วไปเป็นระยะ ตลอดทั้งนัดหมายเวลาและสถานที่จัดการแสดงผลงานของแต่ละคนในบ้านหรือพื้นที่บ้านของตน เป็นต้น

๕. ขอความร่วมมือ และมอบหมายภารกิจหน้าที่ในการให้คำปรึกษา ชี้แนะแนวทาง เป็นวิทยากรถ่ายทอดภูมิปัญญาความรู้ และการดำรงชีวิตที่ดีงามอย่างหลากหลายในท้องถิ่น ในฐานะที่เป็นองค์ประกอบหนึ่งที่สำคัญของโครงการวัฒนธรรมไทยสายใยชุมชนของชุมชน

๖. สนับสนุนให้สมาชิกของกลุ่มภูมิปัญญาท้องถิ่นให้ร่วมคิด ร่วมดำเนินงานตามภารกิจหน้าที่ของตนและของกลุ่ม ร่วมคิดตามประเมินผล และร่วมรับผลที่เกิดจากการดำเนินงานของกลุ่ม

๗. หาโอกาสให้กลุ่มภูมิปัญญาท้องถิ่นมาประชุมพบปะปรึกษาหารือทางถ่ายทอดความรู้แก่สถานศึกษา ชุมชน และผู้สนใจทั่วไปเป็นระยะ ตลอดทั้งนัดหมายเวลาและสถานที่จัดการแสดงผลงานของแต่ละคนในบ้านหรือพื้นที่บ้านของตน

๘. ส่งเสริมกลุ่มโดยการหาโอกาสส่งสมาชิกกลุ่มทุกคนหรือบางคนได้เดินทางออกไปศึกษาเรียนรู้และประสบการณ์นอกชุมชน เพื่อต่อเติมเสริมสร้างประสบการณ์ให้กองงายเพิ่มมากขึ้น เป็นการพัฒนาความเก่งกล้าความแกร่งของบุคคลของชุมชน

๙. นำความรู้ที่ได้รับไปเก็บรวบรวมไว้ที่ศูนย์ความรู้และห้องสมุดชุมชน เพื่อให้บริการต่อไป

๒. ด้านอาชีพศิลปะและวัฒนธรรม

เป็นกลุ่มผู้ประกอบการอาชีพทางศิลปะและวัฒนธรรมในด้านใดด้านหนึ่ง เช่น การทำอาหาร การแปรรูปอาหาร การนวดแผนไทย สมุนไพร การทอผ้า การเล่นกีฬาพื้นบ้าน คนตรี เพลง กลอน นิทาน ศาสนา ความเชื่อ ประเพณี พิธีกรรม เป็นต้น เป็นการรวบรวมกลุ่มอาชีพ กลุ่มสนใจในกิจกรรมส่งเสริมรายได้ในชุมชน การอยู่ดีมีสุข ตามแนวพระราชดำริ เศรษฐกิจพอเพียง เป็นการนำคุณค่า ชื่อเสียง สิ่งดีงาม หรือสัญลักษณ์ของท้องถิ่นเหล่านี้มาบริการเผยแพร่ บอกเล่ากล่าวถึงสืบต่อกันไป หรือนำไปผลิตสินค้า เพื่อแก้ไขปัญหาความยากจน โดยการขยายโอกาส สร้างอาชีพให้เกิดรายได้ ลดรายจ่ายของชาวบ้าน และพัฒนาคุณภาพชีวิตของชาวบ้านในท้องถิ่น

ด้านอาชีพศิลปะและวัฒนธรรม ควรดำเนินการตามแนวทาง ดังนี้

๑. สำรวจหาความรู้ คนเก่งที่ประกอบอาชีพด้านศิลปวัฒนธรรมในด้านต่าง ๆ ที่หลากหลาย เช่น การเล่นดนตรี การร้อง การรำละคร การแสดงต่างๆ การทอผ้า การสานกระบุง ตะกร้า การถักแห ปั่นหม้อ ตีมีด การแกะสลักไม้ ความเชื่อที่หลากหลาย หมอทำขวัญนาค หมอสูตรหมอทำขวัญ ผู้ทำพิธีเลี้ยงผี ผู้ทำพิธีกรรมของท้องถิ่น เป็นต้น

๒. มีการรวมกลุ่ม เพื่อให้ผู้ประกอบการอาชีพแต่ละสาขาเกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในอาชีพเดียวกัน และต่างอาชีพ

๓. ประสานงานกับคนที่มีความรู้ความสามารถในแต่ละด้าน เพื่อให้เป็นวิทยากรในการถ่ายทอดความรู้ในแต่ละด้านตามความสามารถ

๔. ส่งเสริมการรวมกลุ่มการผลิต การจำหน่าย การขยายตลาดออกนอกชุมชน เพื่อเป็นการเพิ่มพูนรายได้ให้แก่ผู้ประกอบการอาชีพด้านศิลปวัฒนธรรม เช่น อาจประสานกับองค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) สภาวัฒนธรรมจังหวัด สภาวัฒนธรรมอำเภอ สมาคม มูลนิธิ เป็นต้น

๕. ส่งเสริมให้เป็นแหล่งศึกษาเรียนรู้ อาจทำเป็นแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม อาจทำได้โดยการจัดทำเป็นแผนที่ท่องเที่ยว

๖. จัดแสดงผลงาน และการสาธิตในโอกาสต่าง ๆ เช่น งานเทศกาลของท้องถิ่น งานเทศกาลของอำเภอ จังหวัด ลานศิลปะและรื่นเริง เป็นต้น

๗. ส่งเสริม เผยแพร่ และประชาสัมพันธ์อาชีพด้านศิลปวัฒนธรรมของกลุ่มให้เป็นที่ยอมรับอย่างกว้างขวาง ทั้งในชุมชนและนอกท้องถิ่น โดยร่วมมือกับหน่วยงานอื่น เช่น ประชาสัมพันธ์ จังหวัด วิทยุชุมชน ฯลฯ

๓. ด้านการพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรม

เป็นการสำรวจ และรวบรวมบุคคลที่เป็นตัวอย่างทางด้านคุณธรรมและจริยธรรม เพื่อเป็นตัวอย่างในการให้ความรู้การถ่ายทอดคุณค่าทางศาสนา ความเชื่อ และวัฒนธรรมในท้องถิ่น เป็นที่ยอมรับนับถือของคนในชุมชน นอกจากนี้ยังสำรวจรวบรวมสถานที่หรือแหล่งที่เกี่ยวข้องกับการสืบทอด และพัฒนาคุณค่าทางคุณธรรมและจริยธรรม เช่น วัดหรือศาสนสถาน ตลอดจนสำรวจ รวบรวมประเพณี พิธีกรรม กิจกรรมที่เกี่ยวข้อง

ด้านพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรม ควรดำเนินการตามแนวทาง ดังนี้

๑. ตั้งคณะทำงานดำเนินงานด้านคุณธรรมจริยธรรมแล้วสำรวจและรวบรวมบุคคลที่เป็นตัวอย่างทางด้านคุณธรรมและจริยธรรม ในการให้ความรู้การถ่ายทอดคุณค่าทางศาสนา ความเชื่อ และวัฒนธรรม ในท้องถิ่น เป็นที่ยอมรับนับถือของคนในชุมชน นอกจากนี้ยังสำรวจรวบรวมสถานที่หรือแหล่งที่เกี่ยวข้องกับการสืบทอดและพัฒนาคุณค่าทางคุณธรรมและจริยธรรม ตลอดจนสำรวจรวบรวมประเพณี พิธีกรรม กิจกรรมที่เกี่ยวข้อง

๒. การจัดหมวดหมู่และรายละเอียดองค์ความรู้ด้านภูมิปัญญา พิธีกรรมทางศาสนา กิจกรรมส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม เสริมสร้างความสมานฉันท์ เพื่อการบริการและใช้ประโยชน์

๓. ประชุมปรึกษาหารือกันระหว่างชาวบ้าน ผู้นำท้องถิ่น ผู้รู้ทางด้านศาสนาอย่างต่อเนื่องในการดำเนินงาน

๔. ส่งเสริมบทบาทและภารกิจหน้าที่ให้ผู้รู้ ผู้นำ ที่เกี่ยวข้องตามความถนัดของตน เพื่อให้จัดกิจกรรมด้านคุณธรรมและจริยธรรม เช่น ด้านพิธีกรรมทางศาสนา ขนบธรรมเนียมประเพณี เป็นต้น

๕. จัดให้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างปราชญ์ชาวบ้าน ผู้นำชุมชน ผู้นำศาสนากับเด็ก เยาวชน ประชาชนที่สนใจ

๖. รวบรวมกลุ่มผู้สนใจแต่ละกลุ่มทำกิจกรรมในแต่ละด้าน เพื่อให้เกิดการเกาะเกี่ยวกันอย่างต่อเนื่อง

๗. บันทึกข้อมูลดังกล่าวไว้อย่างเป็นระบบ เพื่อการศึกษาเรียนรู้และเผยแพร่ในโอกาสต่อไป

๘. ส่งเสริมให้ผู้รู้ได้ถ่ายทอดความรู้ทางศาสนาแก่เยาวชน ประชาชน ด้วยวิธีที่หลากหลาย และจัดให้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกัน

๙. นำความรู้ที่ได้รับไปเก็บรวบรวมไว้ที่ศูนย์ความรู้และห้องสมุดชุมชน เพื่อให้บริการต่อไป

๔. ด้านงานวัฒนธรรม

เป็นสถานที่สำหรับจัดกิจกรรมทางวัฒนธรรม ศิลปะ กีฬา และการละเล่นของท้องถิ่นที่หลากหลาย มีคุณค่าของท้องถิ่น เช่น ศิลปะการแสดง การเล่นดนตรี กลอน นิทาน การละเล่นกีฬาพื้นบ้าน และการออกกำลังกาย ตามความเหมาะสมของท้องถิ่น เป็นต้น เพื่อมุ่งให้ชุมชนมีสุขภาพกาย สุขภาพใจที่สมบูรณ์แข็งแรง และเกิดความสามัคคีในหมู่คณะและเป็นการสร้างสัมพันธ์ที่ดีในครอบครัว ใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ร่วมกัน และเพื่อก่อให้เกิดการอนุรักษ์ประเพณีวัฒนธรรมดั้งเดิม และเพื่อเป็นที่พบปะสังสรรค์ของชาวบ้านในชุมชน

ด้านงานวัฒนธรรม ควรดำเนินการตามแนวทาง ดังนี้

๑. ตั้งคณะทำงานสำรวจความต้องการของชุมชนในด้านกิจกรรมวัฒนธรรม ตลอดจนสำรวจและจัดทำรายละเอียดข้อมูลความรู้ในด้านศิลปะ ดนตรี กีฬา และการละเล่นพื้นบ้าน
๒. บันทึกข้อมูลดังกล่าวไว้อย่างเป็นระบบเพื่อการศึกษาเรียนรู้ และเผยแพร่ในโอกาสต่อไป
๓. ประชุมปรึกษาหารือกันระหว่างชาวบ้าน ผู้นำท้องถิ่น ผู้รู้ทางศาสนาอย่างต่อเนื่องในการดำเนินงาน
๔. ส่งเสริมภารกิจหน้าที่ให้ผู้ที่เกี่ยวข้องตามความถนัดของตนเพื่อให้จัดกิจกรรม และเชิญชวนคนในหมู่บ้านให้มาร่วมกิจกรรม
๕. ส่งเสริมสนับสนุนกิจกรรมเพื่อจัดแสดงในเทศกาลต่าง ๆ เช่น การแข่งขันกีฬาพื้นบ้าน การละเล่นพื้นบ้าน การประกวดและสาธิตดนตรี จัดนิทรรศการ ฉายภาพยนตร์ การออกกำลังกายประจำวัน เป็นต้น
๖. นำความรู้ที่ได้รับไปเก็บรวบรวมไว้ที่ศูนย์ความรู้และห้องสมุดชุมชน เพื่อให้บริการต่อไป

๖. ด้านศูนย์ความรู้และห้องสมุดชุมชน

เป็นสถานที่รวบรวมข้อมูลเรื่องราวที่ได้จากการสืบค้น และจดบันทึกเหตุการณ์สำคัญของชุมชนในลักษณะจดหมายเหตุของหมู่บ้าน จัดระบบการให้บริการ การศึกษาเรียนรู้ ค้นคว้าข้อมูลความรู้ด้านศาสนา ศิลปะ และวัฒนธรรมของชุมชน จากเอกสารและสื่ออื่น ๆ ในรูปแบบห้องสมุด เป็นแหล่งค้นคว้าเอกสารข้อมูลหนังสือที่เป็นสารประโยชน์ และรื่นเริงบันเทิงใจ เพื่อทำให้บรรยากาศของการเรียนรู้มีเสน่ห์ ค้นคว้าอย่างเป็นธรรมชาติเรียบง่าย แต่เน้นเป็นเรื่องแก่นของความรู้สังคมท้องถิ่นที่หลากหลาย และเรียนรู้สังคมรอบข้างให้เกิดประเด็นอธิบายความรู้ร่วมกันระหว่างชุมชนถึงชุมชน สร้างเสริมนิสัยรักการอ่าน การเรียนรู้ การค้นคว้าหาความรู้ใหม่ทันต่อเหตุการณ์ การเสวนาแลกเปลี่ยนแบ่งปันความรู้กันทั้งชาวบ้านและลูกหลาน ทั้งจากผู้มีปัญญาในท้องถิ่นและนอกท้องถิ่น ทั้งใกล้ไกล กระตุ้นเตือนให้ชาวบ้านนำความรู้มาปรับใช้ให้เกิดประโยชน์เหมาะสมกับการเป็นอยู่ของตนและท้องถิ่น เช่น นิทานของผู้คนชนเผ่าเหล่าอดีตคำบรรพชนเป็นวรรณคดีเก่าแก่ที่สุด ถือเป็นรากเหง้าคำด้านของวรรณคดี ที่เป็นลายลักษณ์อักษรยุคหลัง ๆ ต่อมาจนถึงปัจจุบัน เป็นต้น

ด้านศูนย์ความรู้และห้องสมุดชุมชน ควรดำเนินการตามแนวทาง ดังนี้

๑. ตั้งคณะทำงานดำเนินงานด้านศูนย์ความรู้และห้องสมุดชุมชน ดำเนินการเก็บรวบรวมความรู้และข้อมูลจากกิจกรรมอื่นๆข้างต้นที่ได้กล่าวมาแล้ว มาจัดเก็บและเผยแพร่ ให้บริการ
๒. ประชุมวางแผนการดำเนินงานรวบรวมข้อมูลเรื่องราวที่ได้จากการสืบค้น จากการบันทึกเหตุการณ์สำคัญของชุมชนความรู้ด้านศาสนา ศิลปะ และวัฒนธรรมของชุมชน และจากเอกสารหรือสื่อด้านอื่น ๆ ในลักษณะของจดหมายเหตุของหมู่บ้าน
๓. จัดระบบการให้บริการการศึกษาค้นคว้า การยืมและการส่งคืน โดยจัดทำให้บรรยากาศของการเรียนรู้มีเสน่ห์ในรูปแบบห้องสมุดให้เป็นแหล่งค้นคว้าเอกสารข้อมูลที่เป็นสาระรวมทั้งการค้นคว้าหาความรู้ใหม่ทันต่อเหตุการณ์และมีประโยชน์ต่อชุมชน
๔. เสวนาแลกเปลี่ยนแบ่งปันความรู้กันทั้งชาวบ้านและลูกหลานทั้งจากผู้มีภูมิปัญญาในท้องถิ่นและนอกท้องถิ่น ชุมชนอื่น ๆ ทั้งใกล้และไกล โดยเน้นความเป็นเครือข่ายการเรียนรู้ร่วมกัน
๕. กระตุ้นเตือนให้ชาวบ้านพากันนำความรู้มาปรับใช้ให้เกิดประโยชน์ เหมาะสมกับการเป็นอยู่ของตนและท้องถิ่น
๖. เผยแพร่ความรู้และแลกเปลี่ยนประสบการณ์จากคนรุ่นหนึ่งไปสู่คนรุ่นหลัง เช่น เล่านิทานพื้นบ้าน เพลงกล่อมเด็ก เรื่องราวเหตุการณ์สำคัญในอดีตของท้องถิ่น เป็นต้น
๗. เพื่อให้เป็นศูนย์กลางการค้นคว้า เผยแพร่ภูมิปัญญาและวัฒนธรรมท้องถิ่นในการนำไปดัดแปลงเทียบเคียงใช้ประโยชน์
๘. ส่งเสริม สนับสนุนให้คนในชุมชนมีนิสัยใฝ่เรียนรู้ เช่น รักการอ่าน รักการแสวงหาสืบค้นความรู้ใหม่ ๆ การพูดคุยสรุปบทเรียนที่เกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวันอยู่อย่างสม่ำเสมอ เป็นต้น
๙. จัดแสดง เผยแพร่และประชาสัมพันธ์กิจกรรมและความรู้ที่น่าสนใจของศูนย์ในรูปแบบต่าง ๆ เช่น จัดนิทรรศการ การทำแผ่นพับ หอกระจายข่าว วิทยุชุมชน ปากต่อปากเล่าต่อกัน เป็นต้น
๑๐. สนับสนุนให้เกิดกลุ่มผู้รักการอ่านและศึกษาค้นคว้า และผลักดันให้เกิดกิจกรรมของกลุ่ม เช่น ประชุมพบปะปรึกษาหารือทางถ่ายทอดความรู้แก่สถานศึกษา ชุมชน และผู้สนใจทั่วไปเป็นระยะ ตลอดทั้งนัดหมายเวลา และสถานที่จัดการแสดงผลงานของแต่ละคนในบ้านหรือพื้นที่บ้านของตน เป็นต้น
๑๑. ขอความร่วมมือ และมอบหมายภารกิจหน้าที่ในการให้คำปรึกษา ชี้แนะแนวทางเป็นวิทยากรถ่ายทอดภูมิปัญญาความรู้ และการดำรงชีวิตที่ดีงามอย่างหลากหลายในท้องถิ่น ในฐานะที่เป็นองค์ประกอบหนึ่งที่สำคัญของโครงการวัฒนธรรมไทยสายใยชุมชนของชุมชน
๑๒. ขอรับการสนับสนุนทุกด้านจากหน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชน

๖. ด้านพิพิธภัณฑ์ชุมชน

เป็นแหล่งรวบรวมและจัดแสดงประวัติศาสตร์ความเป็นมาของหมู่บ้าน ท้องถิ่น บุคคลสำคัญ ผู้ทรงภูมิปัญญา บรรพบุรุษ เครื่องมือ วัตถุความเป็นมา การดำรงชีพ การทำมาหากินของผู้คนในละแวกท้องถิ่น เป็นแหล่งรวบรวมและแสดงมรดกทางวัฒนธรรม วัตถุสิ่งของ เครื่องมือเครื่องใช้ต่างๆ ของท้องถิ่น ด้านพิพิธภัณฑ์ชุมชน มีแนวทางการดำเนินงาน ดังนี้

๑. ตั้งคณะทำงานพิพิธภัณฑ์ชุมชนแล้วประชุมวางแผนการดำเนินงาน การเตรียมการด้านต่าง ๆ เช่น การกำหนดเนื้อหาการจัดแสดงในพิพิธภัณฑ์ การจัดหาวัตถุสิ่งของ เครื่องมือเครื่องใช้ และศิลปวัตถุที่จะนำมาจัดแสดง การจัดหาสถานที่ การแสวงหาความรู้ทางวิชาการในการจัดพิพิธภัณฑ์ชุมชน และการแบ่งหน้าที่ความรับผิดชอบทุกขั้นตอน เป็นต้น

๒. แบ่งหน้าที่และมอบหมายกันเก็บรวบรวมศิลปวัตถุ หรือโบราณวัตถุประเภทต่างๆ ที่บ่งบอกถึงการดำเนินวิถีชีวิตประจำวันของกลุ่มชนในท้องถิ่น ประวัติความเป็นมา สภาพทางแวดล้อม สภาพธรรมชาติ และพัฒนาการของชุมชน

๓. จัดทำทะเบียนวัตถุสิ่งของและจัดเก็บอย่างเป็นระบบและปลอดภัย เพื่อรักษาและจัดเตรียมไว้สำหรับนำไปจัดแสดงในโอกาสต่อไปที่มีความพร้อมของอาคารสถานที่แล้ว

๔. มอบหมายคณะทำงานให้จัดหาสถานที่ตั้งของพิพิธภัณฑ์ชุมชนที่เป็นที่สาธารณะที่อยู่ในชุมชนที่มีการคมนาคมสะดวก มีพื้นที่บริเวณกว้างพอสมควร เพื่อสะดวกต่อการใช้สอยและการปรับขยายขนาดพื้นที่ในอนาคต

๕. ขอความร่วมมือช่างท้องถิ่นออกแบบอาคารสถานที่สำหรับจัดเป็นพิพิธภัณฑ์ชุมชนให้เหมาะสมกับเนื้อหาและวัตถุศิลปะที่จะจัดแสดง ตามสภาพความเหมาะสมของพื้นที่นั้น ซึ่งอาจเป็นการออกแบบสำหรับใช้อาคารเก่าที่มีอยู่แล้ว หรือก่อสร้างอาคารใหม่ก็ได้ แล้วจัดพิพิธภัณฑ์ชุมชนตามความต้องการของท้องถิ่น

๖. มอบหมายผู้รับผิดชอบในการจัดพิพิธภัณฑ์ชุมชน ส่งเสริมให้เดินทางไปศึกษาเรียนรู้ ฝึกความชำนาญทางด้านการจัดตั้ง การบริการ และการบริหารจัดการพิพิธภัณฑ์ชุมชน ให้กลับมารับผิดชอบงานพิพิธภัณฑ์ชุมชน

๗. เตรียมความพร้อมภายในห้องจัดแสดงผลงาน เช่น มีป้ายคำอธิบายที่ชัดเจน มีหนังสือเอกสารที่สามารถให้ความรู้ในเรื่องที่น่าสนใจ มีการคิดเนื้อหาคำอธิบายในของหรือวัตถุแต่ละชนิดที่นำมาจัดแสดงเพื่อให้คนมาชมแล้วมีความเข้าใจ หากเป็นไปได้ ควรจัดโตดทัศนูปกรณ์ช่วยอธิบาย จะช่วยให้คนเข้าใจเรื่องราวชัดเจน มีการจัดเส้นทางเข้าชมให้เป็นระเบียบ รวมทั้งสถานที่ฝากของ การซื้อของที่ระลึก ร้านค้า ร้านหนังสือที่หลากหลาย สามารถเอื้ออำนวยความสะดวกได้กว้างขวาง เป็นต้น

๘. เปิดบริการด้วยการต้อนรับผู้เข้ามาชมอย่างอบอุ่นเป็นเองและประทับใจ เช่น ให้คำแนะนำเกี่ยวกับการเข้าชมที่ชัดเจน อย่าทำความรำคาญเล็ก ๆ น้อย ๆ ให้แก่ผู้เข้าชม พยายามใช้อัธยาศัย ให้เขารู้สึกอบอุ่น ได้รับความรู้และกลับมาชมกิจการของเราอีกในวันข้างหน้า เป็นต้น

๕. การบำรุงรักษาสภาพพิพิธภัณฑสถานให้สะอาด เรียบร้อย รักษาสภาพของบริเวณ อาคาร ห้องแสดง ตลอดจนต้นไม้ประดับ ให้อยู่ในสภาพที่ใช้การได้อยู่เสมอ

๑๐. จัดกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อดึงดูดความสนใจของนักเรียน นักศึกษา และประชาชนในพื้นที่ ให้เข้ามาใช้บริการพิพิธภัณฑสถานอย่างคุ้มค่า

๑๑. จัดทำสื่อประชาสัมพันธ์ เผยแพร่และแนะนำพิพิธภัณฑสถานให้บุคคลกลุ่มเป้าหมาย เช่น ครู นักเรียนทุกระดับ เยาวชน นักท่องเที่ยว ข้าราชการทุกสังกัดในพื้นที่ เป็นต้น ให้รู้จักและเข้าร่วมกิจกรรมของพิพิธภัณฑสถานในฐานะที่ทุกคนเป็นเจ้าของ

แนวทางการบริหารงาน

การบริหารงานโครงการวัฒนธรรมไทยสายใยชุมชน บริหารงานโดยคณะกรรมการ ที่ได้รับการแต่งตั้งจากผู้ว่าราชการจังหวัด ประกอบด้วยองค์ประกอบ เช่น

- คณะที่ปรึกษา เช่น เจ้าคณะจังหวัด เจ้าคณะอำเภอ ผู้ว่าราชการจังหวัด ประธาน อบจ. ประธานสภาวัฒนธรรมจังหวัด เป็นต้น (อาจรวมเป็นคณะเดียวกัน หรือแยกเป็น ๒ คณะก็ได้ตามความเหมาะสมของแต่ละจังหวัด)

- ประธานกรรมการ ควรเป็นผู้นำชุมชนที่มาจากการเลือกสรร ถิ่นรองจากคนในท้องถิ่นที่ร่วมหารือกัน

- กรรมการ ประกอบด้วยบุคคลที่มาจากผู้แทนหมู่บ้านต่าง ๆ ในตำบล เช่น กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน สถานศึกษา ศาสนา อปท. ปราชญ์ชาวบ้าน ศิลปิน สาธารณสุข เกษตร วัฒนธรรม ผู้แทนองค์ประกอบแต่ละด้าน เป็นต้น

- กรรมการและเลขานุการ ควรเป็นบุคคลที่อาศัยอยู่ในท้องถิ่นที่มีความรู้ความสามารถ เข้าใจในจุดมุ่งหมาย แนวความคิดและกิจกรรมของโครงการ รวมทั้งมีทักษะในการประสานงานในชุมชน เป็นอย่างดี

บทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการ ควรประกอบด้วยด้านต่าง ๆ เช่น

- ศึกษา วิเคราะห์สภาพปัญหาอุปสรรค วางแผน และกำหนดแนวทางแก้ปัญหาการบริหารจัดการโครงการวัฒนธรรมไทยสายใยชุมชน

- ดำเนินงานโครงการวัฒนธรรมไทยสายใยชุมชน ปรับปรุง พัฒนา และแก้ไขปัญหา
- ประชาสัมพันธ์โครงการวัฒนธรรมไทยสายใยชุมชนให้เผยแพร่ไปสู่ประชาชนอย่างกว้างขวาง

- ติดตามประเมินผล และสรุปรายงานผลการดำเนินโครงการวัฒนธรรมไทยสายใยชุมชน

- แต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงานตามโครงการในแต่ละด้าน

- แสวงหาการสนับสนุนจากหน่วยงานนอกชุมชน

คุณประโยชน์ของโครงการวัฒนธรรมไทย

การดำเนินงานของโครงการวัฒนธรรมไทยสลายไขชุมชนก่อให้เกิดประโยชน์อย่างน้อย คือ

๑. ชุมชนเกิดความมั่นคงเข้มแข็งพึ่งตนเองได้อย่างยั่งยืน เป็นกำลังสำคัญสำหรับขับเคลื่อนสังคมไทยไปสู่สังคมแห่งการเรียนรู้ นำไปสู่สังคมอยู่ดีมีสุข
๒. เกิดการผลักดันและผสมผสานพลังของประชาชนในชุมชน ซึ่งจะสามารถป้องกันและแก้ไขปัญหาเศรษฐกิจ สังคม การเมืองของชุมชน และสนับสนุนการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศไปสู่ระบบเศรษฐกิจบนฐานของความรู้โดยใช้มิติทางวัฒนธรรม
๓. เป็นชุมชนที่มีความร่วมมือร่วมใจกันดำเนินงานทางทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม การบริหารจัดการชุมชน จิตใจ และสิ่งแวดล้อมพร้อมกันไปในท้องถิ่นแบบบูรณาการทั้งภาครัฐและภาคเอกชน
๔. เกิดแหล่งเรียนรู้ แหล่งท่องเที่ยว เกิดเวทีกิจกรรมทางวัฒนธรรมร่วมกันของชุมชนในท้องถิ่น คนดีผู้ทำดีได้รับการยกย่องก่อให้เกิดการพัฒนาคุณภาพชีวิตของชุมชน นำไปสู่สังคมคุณธรรม
๕. เกิดความมั่นคงแก่สังคมชุมชนในระดับรากหญ้า ซึ่งจะส่งผลให้เกิดความผาสุกของประชาชนในท้องถิ่น และความก้าวหน้าของประเทศโดยรวม

ตัวอย่าง โครงการวัฒนธรรมไทยสายใยชุมชน

๑. โครงการวัฒนธรรมไทยสายใยชุมชนตำบลหนองขาว อำเภอดำม่วง จังหวัดกาญจนบุรี

สถานที่ตั้ง

โรงเรียนวัดอินทาราม หมู่ที่ ๔ ตำบลหนองขาว
อำเภอดำม่วง จังหวัดกาญจนบุรี

ประธานโครงการ

พระครูถาวรกาญจนนิมิต (เจ้าอาวาสวัดอินทาราม)

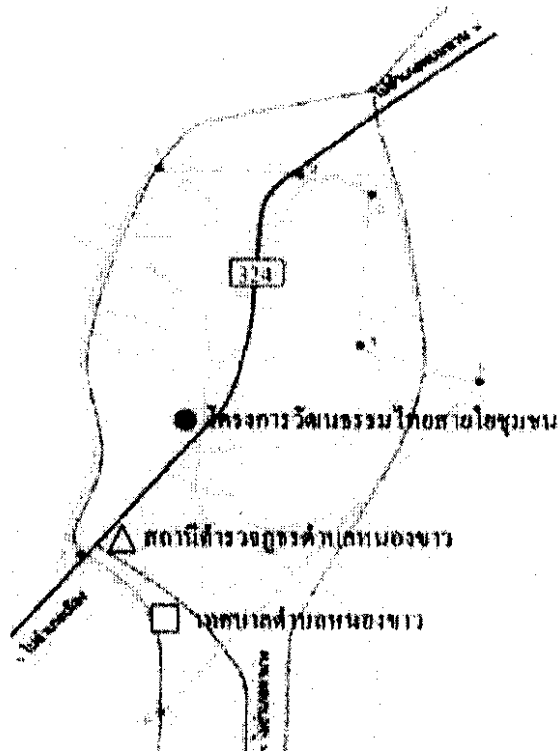
ที่อยู่ วัดอินทาราม หมู่ที่ ๔ ตำบลหนองขาว
อำเภอดำม่วง จังหวัดกาญจนบุรี

โทรศัพท์ ๐๘ ๑๘๒๔ ๖๖๑๒ , ๐๘ ๓๐๐๕ ๐๕๐๔

แผนที่แสดงเส้นทางคมนาคมและที่ตั้งโครงการ

พระครูถาวรกาญจนนิมิต เจ้าอาวาสวัดอินทาราม
ประธานโครงการวัฒนธรรมไทยสายใยชุมชนตำบลหนองขาว
อำเภอดำม่วง จังหวัดกาญจนบุรี

ประวัติความเป็นมา

บ้านหนองขาว เป็นหมู่บ้านใหญ่ที่มีความสำคัญมาตั้งแต่สมัยกรุงศรีอยุธยาและกรุงธนบุรี เพราะเป็นที่ตั้งค่ายรบของพม่าและไทย ต่อมาในสมัยกรุงรัตนโกสินทร์บ้านหนองขาวก็เป็นที่ตั้งพลพรรคปราบเสด็จของพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระมหาสมณเจ้า กรมพระยาวชิรญาณวโรรส นับเป็นเหตุผลเป็นความปลื้มปิติของคนบ้านหนองขาว ทำให้มีกำลังใจ กำลังภูมิปัญญา ซึ่งจะเห็นได้จากลักษณะของคนหนองขาวคือ คนหนองขาวนับถือศาสนาพุทธและทำบุญบำรุงวัดของตนเองอย่างดียิ่ง คนหนองขาวเป็นผู้มีความสามัคคี มีอิทธิพลดี รักใคร่กลมเกลียว มีใจเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ มีความขยันขันแข็ง และมีความจงรักภักดีต่อสถาบันชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์อย่างยิ่ง คนหนองขาวมีอาชีพทำนาเป็นหลัก

หมู่บ้านหนองขาวมีศิลปวัฒนธรรม และความเชื่อมากมาย เช่น จำเหย่ย รุ่งวัวถน การแห่นาค โดยใช้น้ำ การตั้งสำรับตามศาลาย่างต่าง ๆ ในเดือน ๖ การสวดพระมาลัยในงานศพ ความเชื่อเรื่องหม้อยาย บ้านเรือนของคนหนองขาวเกือบทุกหลังคาเรือนจะมีหม้อยายแขวนอยู่ข้างฝาบ้านในห้องนอน เพราะทุกคนเชื่อว่ายายจะคุ้มครองให้ทุกคนในบ้านอยู่เย็นเป็นสุข ความเชื่อเรื่องวัน เช่น ไม่ตัดผมในวันพุธ ไม่เผาศพ ในวันศุกร์

รูปแบบกิจกรรมโครงการวัฒนธรรมไทยสายใยชุมชน มี ๖ ด้าน

๑. ด้านภูมิปัญญาท้องถิ่น

ภูมิปัญญาเกี่ยวกับอาชีพ

- นางเจสียว สุขกรม (การทอผ้า)
- นายจวบ สุขกรม (การจักสาน)
- นายบำรุง กระจ่าง (การแกะสลักทอง)
- นายลาย อินทรักษา (การทำฝักมิด)

ภูมิปัญญาเกี่ยวกับความเชื่อ

- นางละออ สุขกรม (การซื้อขายเด็กจิ้งจอก) กิจกรรมด้านภูมิปัญญาท้องถิ่นโครงการวัฒนธรรมไทยสายใยชุมชน ตำบลหนองขาว อำเภอท่าม่วง จังหวัดกาญจนบุรี
- นายเพิ่ม ประพันธ์ (การดูฤกษ์)
- ความเชื่อเรื่องวัน
- ความเชื่อเรื่องยาย
- ความเชื่อเรื่องเจ้าเข้าทรง

ภูมิปัญญาเกี่ยวกับวัฒนธรรมประเพณี

- ประเพณีทำบุญตักบาตรในรอนปี (ประเพณี ๑๒ เดือน)
- ประเพณีเกี่ยวกับชีวิต

ภูมิปัญญาการทอผ้า
กิจกรรมด้านภูมิปัญญาท้องถิ่นโครงการวัฒนธรรมไทยสายใยชุมชน
ตำบลหนองขาว อำเภอท่าม่วง จังหวัดกาญจนบุรี

ภูมิปัญญาเกี่ยวกับสุขภาพ

- นายจวบ สุขกรม (หมอบ่งหนาม บ่งผงเข้าตา บ่งก้างปลาติดคอ)
- นายสม สุขกรม (หมอเหยียบเมื่อถูกสุนัขกัด)
- นายสมใจ สุขกรม (หมอพันซางชัก)
- นางงาม แรงกรุท (หมอบีบนวดเส้น)
- นายอร่าม ชูชีพ (หมอรักษากระดูก)

๒. ด้านอาชีพศิลปะและวัฒนธรรม

- กลุ่มชานา จะรวมตัวกันเอาแรงงานในการไถนา หว่านข้าว เกี่ยวข้าว
- กลุ่มทำไร่ผักชี จะรวมตัวกันเอาแรงหว่านผักชี กระเตาะผักชี
- กลุ่มทอผ้า จะรวมตัวกันตั้งเป็นกลุ่มเพื่อหาทุน หาแหล่งจำหน่าย
- กลุ่มรุ่นต่าง ๆ รวมกลุ่มเพื่อช่วยเหลือกันเองในกลุ่ม เพื่อช่วยเหลือสังคมปัจจุบันมีประมาณ ๒๕ รุ่น

๓. ด้านการพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรม

แหล่งพัฒนาคุณธรรมที่วัดอินทาราม ได้ดำเนินการดังนี้

- จัดอบรมเชิงปฏิบัติการเกี่ยวกับคุณธรรมจริยธรรมสำหรับเด็กนักเรียน
- จัดอบรมเชิงปฏิบัติการเกี่ยวกับคุณธรรมจริยธรรมสำหรับประชาชนที่สนใจ
- เป็นแหล่งให้นักเรียนได้ศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับเรื่องราวทางศาสนา ศาสนสถาน จากคำบอกเล่า

ของหลวงปู่ พระสงฆ์ ฯลฯ

๔. ด้านลานวัฒนธรรม

- ลานดนตรีกีฬา อยู่ที่เทศบาลตำบลหนองขาว หมู่ที่ ๕ ตำบลหนองขาว อำเภอท่าม่วง จังหวัดกาญจนบุรี จัดกิจกรรมออกกำลังกายทุกวันในตอนเย็น
- การละเล่นพื้นบ้าน เช่น เล่นโม่ง เล่นปิดตาตีหม้อ เล่นตีไก่ เล่นหัวล้านชนกัน เล่นวัวขวิด เล่นแข่งขันวัวลาน ฯลฯ จัดให้มีทุกปีในงานสงกรานต์ที่วัดอินทาราม
- การละเล่นพื้นบ้าน เช่น ตีจับ มอญซ่อนผ้า ซี่ม้าย้านกล้วย เดินขาหยั่ง เดินกะลา ฯลฯ เป็นกิจกรรมเสริมในบทเรียนและเล่นในวันสำคัญคือ วัดเด็กที่โรงเรียนวัดอินทาราม “โกวิทอินทราทร”

▲
การละเล่นพื้นบ้าน

กิจกรรมด้านลานวัฒนธรรมโครงการวัฒนธรรมไทยสายใยชุมชน

ตำบลหนองขาว อำเภอท่าม่วง จังหวัดกาญจนบุรี

๕. ด้านศูนย์ความรู้และห้องสมุดชุมชน

- โรงเรียนวัดอินทาราม “โกวิทอินทาราม” ตั้งอยู่หมู่ที่ ๔ ตำบลหนองขาว อำเภอท่าม่วง จังหวัดกาญจนบุรี

๖. ด้านพิพิธภัณฑ์ชุมชน

- พิพิธภัณฑ์พื้นบ้านหนองขาว ตั้งอยู่ที่วัดอินทาราม
- พิพิธภัณฑ์พื้นบ้านโรงเรียนวัดอินทาราม “โกวิทอินทาราม”

พิพิธภัณฑ์บ้านหนองขาว
กิจกรรมด้านพิพิธภัณฑ์ชุมชนโครงการวัฒนธรรมไทยสายใยชุมชน
ตำบลหนองขาว อำเภอท่าม่วง จังหวัดกาญจนบุรี

แผนกิจกรรมโครงการวัฒนธรรมไทยสายใยชุมชนตำบลหนองขาว ประจำปีงบประมาณ ๒๕๕๑

ที่	กำหนดการ	กิจกรรม	ลักษณะกิจกรรม
๑	วันเสาร์ที่ ๒ ของเดือนมกราคม	งานวันเด็กวัฒนธรรมไทย	จัดงานวันเด็ก โดยจัดกิจกรรมการเล่น การแสดง และการแข่งขันกีฬาไทย เลี้ยงอาหาร แจกของขวัญของรางวัล
๒	วันที่ ๑-๓ กุมภาพันธ์	งานปฏิบัติบูชา	ประกอบพิธีปฏิบัติธรรมเฉลิมพระเกียรติ “ครอบครว้รอบอุ้นด้วยพระธรรม”
๓	วันขึ้น ๗ ค่ำ เดือน ๔	วันทำขวัญข้าวพระแม่โพสพ	ประกอบพิธีทำขวัญข้าวเพื่อการอนุรักษ์ วัฒนธรรม ประเพณี เพื่อระลึกถึงพระคุณแม่โพสพ
๔	วันที่ ๒ เมษายน	งานวันอนุรักษ์มรดกไทย (เนื่องในวันคล้ายวันพระราชสมภพของสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี)	- ประกอบพิธีถวายราชสดุติ - จัดให้มีงานสืบสานและเผยแพร่ วัฒนธรรม เช่น การเล่นเกมไทย การร้องรำทำเพลง การทอผ้า จักสาน การประกอบอาหารและขนมไทย การทำ ข้าวซ้อมมือ ฯลฯ

ที่	กำหนดการ	กิจกรรม	ลักษณะกิจกรรม
๕	วันที่ ๑๓-๑๕ เมษายน	งานสงกรานต์ที่บ้าน หนองขาว	- จัดงานวันสงกรานต์ สรงน้ำพระ รดน้ำ คำหัว - จัดลานวัฒนธรรม จัดซุ้มเผยแพร่และ จำหน่ายสินค้าทางวัฒนธรรม เช่น อาหาร ของฝาก ผ้าทอ และผลิตภัณฑ์ พื้นบ้าน - จัดให้มีขบวนแห่วัฒนธรรมของดีบ้าน หนองขาว (แต่ละหมู่บ้านและหน่วยงาน ต่าง ๆ) ด้วยวัวเทียมเกวียน - จัดการแสดงละครวัฒนธรรมบันเทิง เรื่อง “ไฉนบุญทองบ้านหนองขาว” - จัดงานปิดทององค์พระป่าเลไลยก์
๖	เดือนพฤษภาคม ถึง มิถุนายน	เทศกาลงานบวชบ้าน หนองขาว	ชมงานอุปสมบทรูปแบบดั้งเดิมของชาว หนองขาว การแห่หาดด้วยม้า การแห่หาด เวียนรอบอุโบสถจักรมุข ชมขบวนแห่หาด แบบวิถีชีวิตท้องถิ่น
		ประเพณีโกนจุก	สืบสานประเพณีโกนจุก การแห่จุกด้วย ม้าทรงเครื่อง การทำขวัญจุก การประกอบ พิธีโกนจุกแบบโบราณ
๗	แรม ๑ ค่ำ เดือน ๘	ทำบุญวันเข้าพรรษา	ชมประเพณีการทำบุญแบบไทย ด้วยการ แต่งกายแบบท้องถิ่นด้วยผ้าทอบ้าน หนองขาว การหล่อเทียนและถวายเทียน พรรษา ถวายผ้าอาบน้ำฝน
๘	วันพืชมงคลขึ้น เดือน ๕	พิธีไหว้ครูวัฒนธรรมไทย	ประกอบพิธีไหว้ครูภูมิปัญญาชาวบ้าน เช่น ไหว้ครู หมอยาไทย คนตรีไทย เพลงเหย่ย เป็นต้น
๙	วันที่ ๑๒ สิงหาคม	วันแม่แห่งชาติ	ประเพณีถวายราชสดุดี การทำบุญและ ประกอบกิจกรรมเนื่องในวันแม่แห่งชาติ

ที่	กำหนดการ	กิจกรรม	ลักษณะกิจกรรม
๑๐	วันแรม ๑๕ ค่ำ เดือน ๑๐	วันสารทไทย	ประกอบพิธีทำบุญสารทไทย ทำกระยา- สารท ซึ่งชาวบ้านหนองขาวจะกวน กันเอง โดยนำข้าวตอกข้าวเฒ่า ถั่ว งา ซึ่งเก็บเกี่ยวได้เป็นชุดแรกของฤดูกาลมาก กวกับน้ำตาล นำไปถวายพระภิกษุเพื่อ เป็นสิริมงคล และอีกนัยหนึ่งเพื่ออุทิศ ส่วนกุศลให้กับบรรพบุรุษที่เป็นต้นแบบ ภูมิปัญญาด้านกสิกรรม
๑๑	วันขึ้น ๑๕ ค่ำ เดือน ๑๑	ทำบุญออกพรรษา – แห่ นางฟ้า	ประกอบพิธีทำบุญ และตักบาตรเทโว โดยจำลองการเสด็จจากเทวโลกของ พระพุทธเจ้า โดยให้หญิงสาวแต่งกาย ด้วยชุดไทยเป็นนางฟ้า ประกอบขบวน เสด็จ (เดินตามพระสงฆ์ที่บิณฑบาตร) ถือพุ่มเงิน เพื่อให้ผู้มาร่วมงานโดยเฉพาะ ญาติ ๆ ร่วมทำบุญ
๑๒	วันใดวันหนึ่ง ระหว่างวันแรม ๑ ค่ำ เดือน ๑๑ – วันขึ้น ๑๕ ค่ำ เดือน ๑๒	ขบวนช้างแห่ผ้าพระกฐิน	ร่วมทำบุญทอดกฐินสามัคคี ชมขบวนแห่ ผ้ากฐินด้วยช้าง ประกอบขบวนด้วย เกวียนตกแต่ง และการแต่งกายชุดไทย และชุดผ้าทอพื้นบ้าน ของชาวบ้านและ องค์กรต่าง ๆ
๑๓	วันขึ้น ๑๑ – ๑๒ ค่ำ เดือนสิบสอง	งานเทศมหาชาติ ขบวนแห่บุญพระเวสสันดร	ขบวนแห่บุญพระเวสสันดร ๑๓ กัณฑ์ ๑๓ เล่มเกวียน ขบวนช้าง-ม้า การแต่งกาย ทรงเครื่องตามเรื่องพระเวสสันดร ประกอบพิธีเทศน์มหาชาติ ตามแบบ ประเพณีดั้งเดิมของวัฒนธรรมไทย ท้องถิ่น
๑๔	วันขึ้น ๑๕ ค่ำ เดือน ๑๒	ประเพณีลอยกระทง	การประกวดกระทง และนางนพมาศ มีมหรสพ
๑๕	วันที่ ๕ ธันวาคม	วันพ่อแห่งชาติ	ประกอบพิธีถวายราชสดุดี และประกอบ กิจกรรมเนื่องในวันพ่อแห่งชาติ
๑๖	๓๑ ธันวาคม – ๑ มกราคม	งานส่งท้ายปีเก่า ต้อนรับ ปีใหม่	จัดงานรื่นเริง จัดกิจกรรมส่งท้ายปีเก่าต้อนรับปีใหม่

๒. โครงการวัฒนธรรมไทยสายใยชุมชนวัดไชยศรี ตำบลสาวะถี อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น

สถานที่ตั้ง

วัดไชยศรี หมู่ที่ ๘ ตำบลสาวะถี อำเภอเมือง
จังหวัดขอนแก่น

ประธานโครงการ

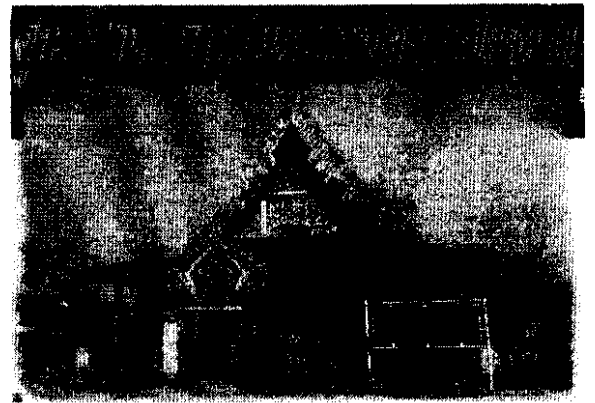
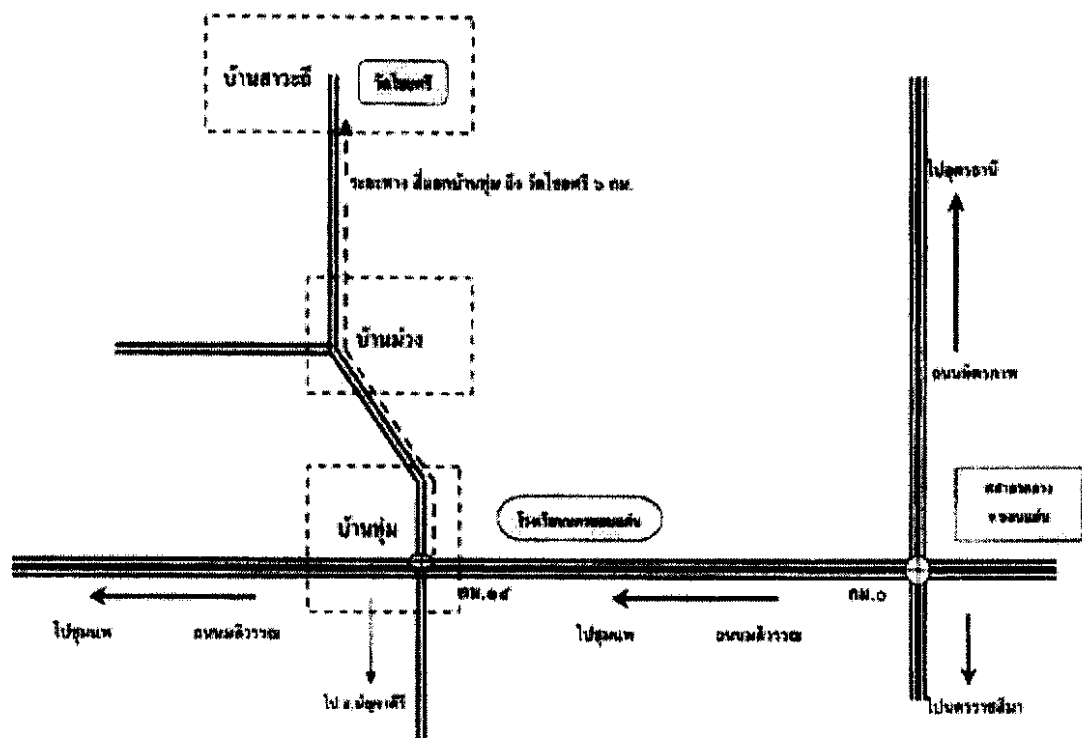
นายชาริ พานสายดา กำนันตำบลสาวะถี
อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น

ที่อยู่ บ้านเลขที่ ๕๑ บ้านหนองปิง หมู่ ๑๐
ตำบลสาวะถี อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น

โทรศัพท์ที่บ้าน ๐ ๔๓๔๔ ๘๔๔๘

โทรศัพท์มือถือ ๐๘ ๕๓๕๔ ๓๐๗๔

แผนที่แสดงเส้นทางคมนาคมและที่ตั้งโครงการ

บริเวณที่ตั้งโครงการวัฒนธรรมไทยสายใยชุมชนวัดไชยศรี
ตำบลสาวะถี อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น

ประวัติความเป็นมา

จังหวัดขอนแก่น เป็นจังหวัดหนึ่งในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน เป็นจังหวัดที่มีความเจริญทางด้านวัฒนธรรมและเทคโนโลยีต่าง ๆ หลังไหลเข้ามามากมาย มีผลกระทบต่อการดำเนินชีวิตประจำวันของคนในท้องถิ่น และเพื่อเป็นการตอบสนองค่านิยมของกระทรวงวัฒนธรรม ที่ตระหนักถึงคุณค่าและความสำคัญของวัฒนธรรม ซึ่งเป็นศักยภาพและทุนทางสังคมที่ได้กำหนดนโยบายส่งเสริมสนับสนุนการจัดตั้งโครงการวัฒนธรรมไทยสายใยชุมชน โดยมุ่งเน้นการมีส่วนร่วมของชุมชนและเสริมสร้างความร่วมมือระหว่างหน่วยงานในท้องถิ่นในรูปแบบการบูรณาการในทุกมิติของวิถีชีวิต นำไปสู่การแก้ปัญหาของชาติตามยุทธศาสตร์ของรัฐบาลที่มุ่งเน้นใช้มิติทางวัฒนธรรมเป็นกลไกเสริมสร้างความเข้มแข็งของครอบครัวและชุมชนโดยมีการเชื่อมโยงเป็นระบบเครือข่าย ระดมทรัพยากรการบริหารจัดการจากทุกภาคส่วนของสังคม ทั้งภาครัฐ เอกชน และภาคประชาชนในชุมชน ในลักษณะการเป็นหุ้นส่วนสำคัญทางยุทธศาสตร์โดยการสนับสนุนให้ชุมชนและประชาชนในท้องถิ่น จัดตั้งองค์กรส่งเสริมการเรียนรู้และเผยแพร่วัฒนธรรมและวิถีชีวิตไทยในชุมชน ตามแนวคิดและหลักการเศรษฐกิจพอเพียงใช้ชื่อว่า “โครงการวัฒนธรรมไทยสายใยชุมชน” โดยเน้นให้ประชาชนในพื้นที่พึ่งพาภูมิปัญญาท้องถิ่นของตน โดยนำองค์ความรู้ในชุมชนที่ได้รับมาจากปราชญ์ชาวบ้าน การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างชุมชน สังคมมาวิเคราะห์สังเคราะห์ บูรณาการกับภูมิปัญญาภายนอก ทำให้เกิดการพัฒนาตนเองได้อย่างเหมาะสม

แนวคิดในการดำเนินงานโครงการวัฒนธรรมไทยสายใยชุมชน

๑. การสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ การสร้างความเข้มแข็งให้กับคนในชุมชนในการปลูกฝังความเป็นไทย และวิถีชีวิตที่เหมาะสมจำเป็นอย่างยิ่งที่ประชาชนจะต้องได้รับโอกาสในการเข้าถึงข้อมูลการร่วมกิจกรรมในชุมชน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้คุณค่าทางวัฒนธรรมเพื่อให้เกิดโอกาสในการศึกษา วิเคราะห์ สร้างสรรค์ และเลือกสรรก่อนรับไปประยุกต์ใช้

๒. การเพิ่มคุณค่า และมูลค่าเพิ่มทุนทางวัฒนธรรมของสังคมไทยที่ปรากฏอยู่ในลักษณะต่าง ๆ ระบบความเชื่อ ภูมิปัญญา วิธีการดำเนินชีวิต วิธีการทำมาหากิน โบราณสถาน โบราณวัตถุ ฯลฯ มาเป็นกลไกขับเคลื่อน ความภาคภูมิใจ ความรักถิ่น รักชาติ ตลอดจนการพิทักษ์ปกป้องและแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ที่อาจเกิดขึ้นในชุมชน ทั้งยังสามารถนำเอาระบบในภูมิปัญญา และมรดกวัฒนธรรมต่าง ๆ เหล่านั้นมาพัฒนาผลผลิตของชุมชนให้เกิดมูลค่าเพิ่มอีกด้วย

๓. การมีส่วนร่วมของประชาชน เน้นการมีส่วนร่วมของประชาชน ชุมชนและองค์กรต่าง ๆ ทั้งภาครัฐและเอกชน เพื่อสร้างจิตสำนึกและสร้างความตระหนักต่อการร่วมคิด ร่วมดำเนินการ ร่วมรับผิดชอบ และรับผลประโยชน์ร่วมกันภายใต้การสนับสนุนการดำเนินการจากกระทรวง ทบวง กรมที่เกี่ยวข้อง

๔. การบูรณาการ เน้นการบูรณาการทั้งความคิดและการปฏิบัติลงสู่พื้นที่เป้าหมาย

รูปแบบกิจกรรมโครงการวัฒนธรรมไทยสายใยชุมชน มี ๖ ด้าน

๑. ด้านภูมิปัญญาท้องถิ่น

นายสุ่ม สุวรรณวงศ์ (ประธานกลุ่ม)

เป็นสถานที่รวบรวมภูมิปัญญาท้องถิ่น หรือองค์ความรู้สาขาต่าง ๆ อันเกิดจากการสะสมองค์ความรู้ที่ผ่านกระบวนการปรับปรุง พัฒนาและเลือกสรรเป็นอย่างดีแล้ว เพื่อนำมาใช้ในการแก้ปัญหาพัฒนาวิถีชีวิตหรือสร้างผลงานของคนในท้องถิ่น

ภูมิปัญญาด้านการแพทย์แผนไทย

- นางประสงค์ เหลาหลา เป็นหมอดำยา (การทำคลอด)

กิจกรรมด้านภูมิปัญญาท้องถิ่น
โครงการวัฒนธรรมไทยสายใยชุมชนวัดไชยศรี
ตำบลสวะถี อำเภอมือง จังหวัดขอนแก่น

ภูมิปัญญาด้านการแสดง

- นายบุญมาก แสงศรีเรือง (เป่าแคน)

ภูมิปัญญาด้านช่างฝีมือ

- นายบุญมี เชื้อสวะถี (การจักสาน)
- นางเพ็ญศรี นามมา (การทำพานบายศรี)
- นายบุญมา ศิริโนนรัง (การแกะสลักภาพลายต่าง ๆ)

ภูมิปัญญาด้านการเกษตร

- นายบุญเนาวั รบไพรินทร์ (เกษตรกรดีเด่น)
- นายนิยม ธนะภูมิชัย (การทำไร่นาสวนผสม)

ภูมิปัญญาด้านอาหารและโภชนาการ

- นางสมใจ ดีโพธิ์ (ขนมไทย)
- นางครุณี สุดใจ (อาหารไทย)

ภูมิปัญญาด้านศาสนา ประเพณี และพิธีกรรม

- นายจอม ช้อยุ่น

ภูมิปัญญาด้านนวดแผนโบราณ

- นายทวีป สอนสุภีร์

๒. ด้านอาชีพศิลปะและวัฒนธรรม

นางเพ็ญศรี นามมา (ประธานกลุ่ม)

เป็นสถานที่รวบรวมอาชีพในแขนงต่าง ๆ เช่น การผลิตอาหาร/ข้าวของเครื่องใช้ ได้แก่ การทำสมุนไพร การจักสาน การแกะสลัก และการทำป๊อ ชิวภาพ ฯลฯ ที่เป็นกระบวนการผลิตขึ้นเพื่อบริโภค (ลดรายจ่ายของตน) ตามแนวพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เรื่องเศรษฐกิจพอเพียง หรือผลิตขึ้นเพื่อการจำหน่าย (สร้างอาชีพเพื่อให้เกิดรายได้)

- ศูนย์สาธิตการทอผ้าฝ้ายบ้านเพี้ยนฟาน
- กลุ่มยั้งฉาง
- กลุ่มสตรีสหกรณ์
- กลุ่มออมทรัพย์/สงเคราะห์

กิจกรรมด้านอาชีพศิลปะและวัฒนธรรม
โครงการวัฒนธรรมไทยสายใยชุมชนวัดไชยศรี
ตำบลสาวะถี อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น

๓. ด้านการพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรม

นายจอม ข้อยุ่น (ประธานกลุ่ม)

เป็นสถานที่ส่งเสริมความรู้ด้านคุณธรรม จริยธรรม เพื่อพัฒนากาย วาจา ใจ รวมทั้งสำรวจบุคคลที่เป็นตัวอย่างด้านคุณธรรม จริยธรรม และเป็นสถานที่สืบทอดพิธีกรรมและความเชื่อของคนในชุมชน

สถานที่ตั้ง วัดไชยศรี บ้านสาวะถี ตำบลสาวะถี

กิจกรรมด้านการพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรม
โครงการวัฒนธรรมไทยสายใยชุมชนวัดไชยศรี
ตำบลสาวะถี อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น

๔. ด้านลานวัฒนธรรม

นายวิรัตน์ ศรีศักดิ์ (ประธานกลุ่ม)

เป็นสถานที่สำหรับให้คนในชุมชนได้พบปะสังสรรค์ จัดกิจกรรมทางวัฒนธรรม การละเล่นพื้นบ้านเพื่อสืบสานขนบธรรมเนียมประเพณีพื้นบ้านและกีฬา เพื่อมุ่งให้คนในชุมชน มีสุขภาพกาย สุขภาพใจที่สมบูรณ์แข็งแรง และเกิดความรักสามัคคีในหมู่คณะ

สถานที่ตั้ง องค์การบริหารส่วนตำบลสาวะถี

กิจกรรมด้านลานวัฒนธรรม
โครงการวัฒนธรรมไทยสายใยชุมชนวัดไชยศรี
ตำบลสาวะถี อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น

๕. ด้านศูนย์ความรู้และห้องสมุดชุมชน

นางสาววิไลลักษณ์ ศรศักดิ์ (ประธานกลุ่ม)

เป็นแหล่งค้นคว้าหาความรู้ในรูปแบบห้องสมุดชุมชน เพื่อเสริมสร้างนิสัยรักการอ่าน การเรียนรู้ของคนในชุมชน นอกจากจะได้ความบันเทิงใจแล้ว สามารถนำความรู้ที่ทันต่อเหตุการณ์ไปปรับใช้ในชีวิตประจำวันได้อีกทางหนึ่ง

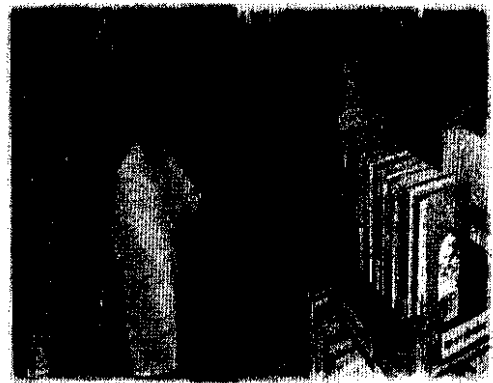
- โรงเรียนสาวะถีพิทยาสรรพ์
- ศูนย์การเรียนรู้พัฒนาฝีมือไม้ไผ่

๖. ด้านพิพิธภัณฑ์ชุมชน

นายอัมพร แสนสมบัติ (ประธานกลุ่ม)

เป็นแหล่งรวบรวมมรดกทางวัฒนธรรมที่มีคุณค่าทางประวัติศาสตร์ เช่น ความเป็นมาของท้องถิ่น การดำรงชีพ การทำมาหากิน วัตถุสิ่งของเครื่องมือ เครื่องใช้ของคนในชุมชนซึ่งมีใช้สืบทอดมาตั้งแต่สมัยบรรพบุรุษ

สถานที่ตั้ง พิพิธภัณฑ์พื้นบ้านรูปสิมวัดไชยศรี

กิจกรรมด้านศูนย์ความรู้และห้องสมุดชุมชน
โครงการวัฒนธรรมไทยสายใยชุมชนวัดไชยศรี
ตำบลสาวะถี อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น

กิจกรรมด้านพิพิธภัณฑ์ชุมชน
โครงการวัฒนธรรมไทยสายใยชุมชนวัดไชยศรี
ตำบลสาวะถี อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น

แผนของงบประมาณปรับปรุงโครงการพัฒนธรรมไทยสายใยชุมชนวัดไชยศรี ตำบลสาวะถี
จากองค์การบริหารเทศบาลส่วนตำบลสาวะถี
ประจำปีงบประมาณ ๒๕๕๑

ที่	กิจกรรมที่ดำเนินงาน	ระยะเวลา	งบประมาณ	หน่วยงานสนับสนุน
๑	ต่อเติมอาคารศูนย์ส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมประจำตำบลสาวะถีวัดไชยศรี	ต.ค. ๕๐ – ก.ย. ๕๑	๕๐๐,๐๐๐ บาท	องค์การบริหารเทศบาลส่วนตำบลสาวะถี
๒	ปรับปรุงห้องสมุดวัดไชยศรี	ต.ค. ๕๐ – ก.ย. ๕๑	๓๐๐,๐๐๐ บาท	องค์การบริหารเทศบาลส่วนตำบลสาวะถี
๓	ปรับปรุงภูมิทัศน์ภายในวัดไชยศรี	ต.ค. ๕๐ – ก.ย. ๕๑	๕๐,๐๐๐ บาท	องค์การบริหารเทศบาลส่วนตำบลสาวะถี
๔	โครงการส่งเสริมอบรมธรรมศึกษา	ต.ค. ๕๐ – ก.ย. ๕๑	๓๐,๐๐๐ บาท	องค์การบริหารเทศบาลส่วนตำบลสาวะถี
	รวมเงิน		๘๘๐,๐๐๐ บาท	

แผนการปฏิบัติงานโครงการพัฒนธรรมไทยสายใยชุมชนวัดไชยศรี ตำบลสาวะถี
ประจำปีงบประมาณ ๒๕๕๑

ที่	กิจกรรม	ระยะเวลา	งบประมาณ	หน่วยงานสนับสนุน
๑	ทำบุญตักบาตรเนื่องในเทศกาลวันปีใหม่	๑ ม.ค. ๕๑	-	เทศบาลตำบลสาวะถี
๒	กิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์วัดและหมู่บ้าน	ทุกวันอาทิตย์แรกของเดือน	-	เทศบาลตำบลสาวะถี
๓	ทำบุญฉลองยกประตูลิမ်วัดไชยศรี	๕ ก.พ. ๕๑	งบบริจาค	-
๔	กิจกรรมอบรมวัดกับวัฒนธรรมของท้องถิ่นของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยวิทยาเขตอีสานปี ๔ (ภาคพิเศษ)	๑๕ ก.พ. ของทุกปี	งบฯ ของเจ้าของโครงการ	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณฯ
๕	โครงการศึกษาเรียนรู้เกี่ยวกับกิจกรรมฝึฝนกับวัฒนธรรม	พ.ค. – ก.ค. ๕๑	-	ทุกโรงเรียนในสังกัดเทศบาลตำบลสาวะถีและเทศบาลนครขอนแก่น

ที่	กิจกรรม	ระยะเวลา	งบประมาณ	หน่วยงานสนับสนุน
๖	อบรมศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์	ทุกวันอาทิตย์	๕๐,๐๐๐ บาท	เทศบาลตำบล/วัดไชยศรี
๗	อบรมคุณธรรมจริยธรรมรักษาศีลในวันมาฆบูชา	๓ มี.ค. ๕๑	-	วัดไชยศรี
๘	งานบุญมหาชาติ (บุญพระเวส) เทศน์เฉลิมพระเกียรติ ๘๐ พรรษา	มี.ค. ๕๑	๓๕,๕๐๐ บาท	วัด/บ้าน/ร.ร./เทศบาลตำบล
๙	จัดตั้งกลุ่มอบรมจัดทำพานบายศรีแก่เยาวชนและประชาชน	๑-๓๐ มี.ค. ๕๑		
๑๐	บรรพชาสามเณรภาคฤดูร้อน	๑-๓๐ เม.ย. ๕๑	๑๕,๐๐๐ บาท	วัด/ผู้ปกครอง
๑๑	พิธีรดน้ำขอพรผู้สูงอายุเนื่องในเทศกาลสงกรานต์	๑๒ เม.ย. ๕๑	๕๕๐,๐๐๐ บาท	เทศบาลตำบลสาวะถี
๑๒	กิจกรรมทำบุญตักบาตร รักษาศีลวันวิสาขบูชา	๓ พ.ค. ๕๑	๒,๐๐๐ บาท	วัด/บ้าน/ร.ร./เทศบาลตำบล
๑๓	โครงการอบรมมัคคุเทศก์เยาวชนแนะนำกิจกรรมผาผ้าง	๑๕-๓๐ พ.ค. ๕๑	-	โรงเรียน/เทศบาลตำบล
๑๔	อบรมการแสดงขับร้องหมอลำสินไหของเยาวชนในท้องถิ่นกิจกรรม	๑-๓๐ มิ.ย. ๕๑	-	โรงเรียน/เทศบาลตำบล
๑๕	วันอาสาฬหบูชา	ก.ค. ๕๑	๒,๐๐๐ บาท	วัดไชยศรี
๑๖	วันเฉลิมพระชนมพรรษาสมเด็จพระบรมราชินีนาถ	๑๒ ส.ค. ๕๑	๒๐,๐๐๐ บาท	วัด/เทศบาลตำบล/ชุมชน
๑๗	กิจกรรมทำบุญตักบาตรเนื่องในวันออกพรรษา (ตักบาตรเทโว)	๒๗ ต.ค. ๕๑	-	วัด/หมู่บ้าน/เทศบาลตำบล
๑๘	ทำบุญกฐิน	พ.ย. ๕๑	-	วัด/ชุมชน
๑๙	กิจกรรมวันเฉลิมพระชนมพรรษาพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว	๑-๗ ธ.ค. ๕๑	๕๐,๐๐๐ บาท	วัด/เทศบาล/ชุมชน
๒๐	กิจกรรมแข่งขันกีฬาเฉลิมพระเกียรติ	๑-๓๐ ธ.ค. ๕๑	๕๐,๐๐๐ บาท	เทศบาล/ชุมชน/กลุ่มดนตรีกีฬาฯ

ประวัติความเป็นมา

ตำบลท่าโสมมีพื้นที่ ๕๒.๘ ตารางกิโลเมตรหรือ ๕๘,๐๓๖ ไร่ ลักษณะพื้นที่เป็นที่ราบสลับเนินเขาเตี้ย ๆ มีชายฝั่งทะเลขนานกับทางหลวงแผ่นดินไปสู่เกาะช้าง อาชีพของประชากรส่วนใหญ่ทำการเกษตร เช่น การทำสวนยางพารา การทำสวนผลไม้ การทำไร่สับปะรด การประมงชายฝั่ง การเลี้ยงกุ้งกุลาดำ กุ้งขาว การเลี้ยงหอยนางรม การเลี้ยงหอยดาโครม เป็นต้น แบ่งการปกครองเป็น ๕ หมู่บ้าน คือ หมู่ที่ ๑ บ้านท่าโสม ซึ่งเป็นที่ตั้งศูนย์วัฒนธรรมไทยสายใยชุมชนตำบลท่าโสม หมู่ที่ ๒ บ้านละมับ คลองศอก เป็นที่ตั้งของวัดละมับ ซึ่งมีหลวงพ่อไม้พระพุทธรูปที่ทำด้วยไม้อายุราว ๑๐๐ ปีเศษ เป็นที่เคารพกราบไหว้ของคนในหมู่บ้านและบุคคลทั่วไปเป็นที่ตั้งของโรงเรียนบ้านคลองศอก (เพิ่มประชากรชายฉอดอุปถัมภ์) หมู่ที่ ๓ บ้านสลัก เป็นหมู่บ้านสินค้าโอท็อปของตำบลคือ เป็นหมู่บ้านที่มีการเลี้ยงหอยนางรมและหอยดาโครมที่อร่อยมาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งหอยดาโครมได้รับการจดสิทธิบัตรเป็นสินค้าโอท็อปของตำบล มีสนามบินพาณิชย์ของบริษัทบางกอกแอร์เวย์อำนวยความสะดวกให้นักท่องเที่ยว นักธุรกิจและประชาชนทั่วไป มีแหล่งโบราณสถานคือ เจดีย์ ๓ องค์ ที่สันนิษฐานว่าสร้างในสมัยพระเจ้าตากสินเมื่อครั้งมารวบรวมผู้คนเพื่อกู้เอกราช อยู่บริเวณโบสถ์หลังเก่าของวัดสลัก หมู่ที่ ๔ บ้านอ่างกะปอง เป็นหมู่บ้านที่ประชากรส่วนใหญ่มีอาชีพทางการประมง โดยเฉพาะอย่างยิ่งการเลี้ยงหอยแครงและการเก็บหอยแครงจากชายฝั่งทะเล และหมู่ที่ ๕ บ้านน้ำตก

ศูนย์วัฒนธรรมไทยสายใยชุมชนตำบลท่าโสม ตั้งอยู่ที่วัดท่าโสม เลขที่ ๕๘ หมู่ ๑ ตำบลท่าโสม อำเภอเขาสมิง จังหวัดตราด อยู่ห่างจากตัวจังหวัดตราดประมาณ ๓๐ กิโลเมตร ตามถนนสายท่าจอดบางกระดานแยกจากถนนสุขุมวิท ตรงหมู่บ้านโพธิกิจ แสนดุ้งเข้ามาประมาณหลักกิโลเมตรที่ ๕ ก่อนถึงสนามบินตราด

ชุมชนท่าโสมมีความสำคัญมาตั้งแต่สมัยกรุงศรีอยุธยาและธนบุรี ชาวท่าโสมมีวัดเป็นศูนย์รวมจิตใจของคนในหมู่บ้านให้มีความรักใคร่กลมเกลียว มีความสามัคคี มีอัธยาศัยที่ดี เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ และดำเนินชีวิตภายใต้วิถีชีวิตที่พอเพียง รู้จักการเก็บออม มีความขยันเป็นเลิศ มีการรวมตัวกันอย่างเข้มแข็งต่อเนื่องตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน ทั้งในด้านการจัดกิจกรรมทางศาสนา ด้านอาชีพศิลปะและวัฒนธรรม ด้านแหล่งเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่น ด้านการพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรม ด้านลานวัฒนธรรม ศูนย์ความรู้ และห้องสมุดชุมชน และมีการจัดพิธีพืชมงคลชุมชนเพื่อรวบรวมอุปกรณ์การประกอบอาชีพและการดำรงชีวิตของคนในชุมชน เพื่อเป็นแหล่งเรียนรู้ของอนุชนรุ่นหลังสืบไป มีการส่งเสริมสนับสนุนทางด้านการศึกษา มีโรงเรียนสอนเด็กเล็กในวัด

รูปแบบกิจกรรมโครงการวัฒนธรรมไทยสายใยชุมชน มี ๖ ด้าน

๑. ด้านภูมิปัญญาท้องถิ่น

บุคคลที่ทำให้ชาวบ้านท่าโสมมีความเข้มแข็ง มีความรัก สามัคคี มีฐานะมั่นคงมาแต่อดีตคือ พระครูคุณสารพิสุทธิ (สะอาด มั่นสนธิ) อดีตเจ้าอาวาสวัดท่าโสมและเจ้าคณะอำเภอเขาสมิง ที่คนท่าโสมจะเรียกติดปากว่า ท่านก้ง เกิดที่หมู่ ๑ บ้านท่าโสม อำเภอเขาสมิง จังหวัดตราด เมื่อวันที่ ๑๘ มกราคม ๒๔๗๕

เป็นบุตรคนสุดท้องในจำนวน ๖ คน ของนายเบ๊ นางเหล่ง มั่นสนธิ ท่านเป็นผู้นำในทุกด้าน เช่น เป็นหมอกกลางบ้าน รักษาโรคต่าง ๆ เช่น รักษาคนถูกกัดและอื่น ๆ เป็นผู้นำในการสร้างโรงเรียน

การแสดงหนังตะลุงของคณะศิษย์ สร้อยแสง ศิลปินพื้นบ้านท่าโสม
กิจกรรมด้านภูมิปัญญาท้องถิ่นโครงการวัฒนธรรมไทยสายใยชุมชน
ตำบลท่าโสม อำเภอเขาสมิง จังหวัดตราด

สถานีนามัย บ่อน้ำ สะพาน และสิ่งก่อสร้างต่าง ๆ ในวัดในขณะนั้น นอกจากท่านจะสอนให้คนตั้งอยู่ในคุณธรรมแล้ว ท่านยังส่งเสริมให้คนรู้จักทำมาหากิน ให้ทันต่อเหตุการณ์ของโลก โดยท่านถือคติที่ว่า “สอนให้เขาหาก่อน จึงสอนให้เขาให้” (เมื่อทุกคนมีกินมีอยู่ดีแล้ว สอนให้เขาเสียสละและบริจาคได้ง่าย) ซึ่งเห็นได้จากการที่ท่านพยายามชวนชาวบ้านแสวงหาพืชพันธุ์ใหม่ ๆ และวิชาการด้านการเกษตร ซึ่งเป็นอาชีพหลักของชุมชนมาแจกจ่ายทดลองปลูก เช่น การปลูกอ้อย มันสำปะหลัง สับปะรด ถั่วลิสง และการปลูกยางพารา ท่านเป็นคนแรกที่นำเมล็ดยางพารามาให้ชาวบ้านทดลองปลูกและทำกันเป็นล่ำเป็นสัน จนทุกวันนี้ทำให้ชาวท่าโสมมีฐานะมั่นคง

ด้านการแพทย์แผนโบราณ ที่ชาวท่าโสมมีการทำสืบทอดกันมา เช่น การกวาดยาเด็ก การนวดแผนโบราณ ยาล้อมกุมาร ซึ่งเป็นยาต้มแก้อาการแพ้ท้องของหญิงมีครรภ์ การรักษาพิษงู

ด้านวัฒนธรรม การเซ่นผีเมื่อลูกหลานแต่งงาน การจัดขบวนขันหมาก การบวชนาค การทำบุญฉลอง การทำบุญหนอง การไหว้แม่ย่านางเรือ

ด้านการประกอบอาหาร อาการควา หมูต้มชะมวง น้ำพริกตาเถร อาหารหวาน ขนมหม้อแกว ข้าวเหนียวหนึ่ง ขนมดาฮู้ย ขนมจาก

ด้านศิลปะการแสดง

- การเชิดหนังตะลุงพื้นบ้าน ได้แบบอย่างมาจากทางภาคใต้ โดยมีนายซิด บัวขาว เป็นผู้สืบทอด โดยมีการทำตัวหนังเล่นเอง ฝึกลูกหลานสืบทอดกันมาหลายช่วงแล้ว ปัจจุบันนี้ นายอำไพ สายสังข์ เป็นผู้สืบทอดรับแสดงตามงานต่าง ๆ

- การแสดงละครคนทั้งก๊ก โดยมีคุณยายเจี้ยว แซ่ลี้เป็นผู้ริเริ่มถ่ายทอด สอนให้ลูกหลานในหมู่บ้านเล่นสืบทอดกันมา ปัจจุบันนายจำลอง แซ่ลี้ บุตรชายและลูกหลานในหมู่บ้านเป็นผู้สืบทอด
- การร้องเพลงขอทาน ซึ่งกระทำในช่วงวันสงกรานต์ เป็นการร้องเพลงไปตามบ้านเพื่อขอทาน (ข้าวสาร) เพื่อนำสิ่งของเหล่านั้นไปบริจาคให้วัด

๒. ด้านอาชีพศิลปะและวัฒนธรรม

มีการรวมกลุ่มกันประกอบอาชีพโดยยึดหลักการดำรงชีพแบบพอเพียง กล่าวคือ ตั้งแต่อดีตมาเพื่อการบริโภคในครัวเรือน ถ้ามีมากเกินไปจากการบริโภคก็นำไปจำหน่ายหรือแลกเปลี่ยนและยึดหลักคำสอนของท่านั่ง พระครูคุณसारพิสุทธิ ที่สอนว่า ให้อกเลี้ยงปากท้องดีกว่าเลี้ยงมือ กล้วยช้าง อาชีพที่ทำแล้วประสบความสำเร็จในปัจจุบัน คือ

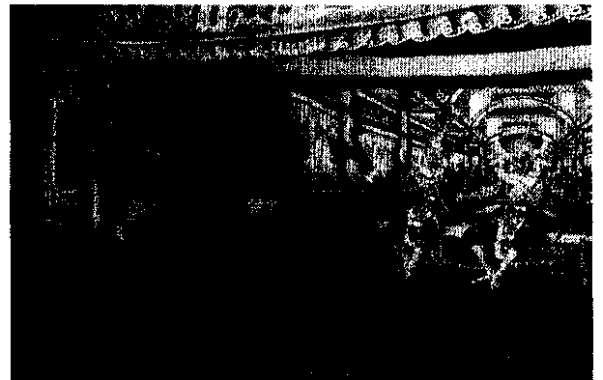
- กลุ่มการทำสวนยางพารา
- กลุ่มติดตาวาง
- กลุ่มทำสวนผลไม้ กลุ่มการทำ

ไร่สับปะรด

- กลุ่มเลี้ยงสัตว์
- กลุ่มการเลี้ยงกุ้ง
- กลุ่มการเลี้ยงหอย
- กลุ่มการแปรรูปอาหาร
- กลุ่มการละเล่นพื้นบ้าน เช่น การเล่นสะบ้าล้อ การเล่นสะบ้าทอยหรือสะบ้าหูช้าง

๓. ด้านการพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรม

ศูนย์แห่งนี้เป็นศูนย์รวมจิตใจของคนในท้องถิ่น ประสานระหว่างครอบครัว ชุมชน บ้าน วัด โรงเรียน ทั้งนี้พระครูวิมลโสมนันท์ได้ปฏิบัติเป็นต้นแบบของชุมชน จนผู้คนเกิดความศรัทธาปฏิบัติสืบทอดกันมาจนเกิดเป็นวิถีชีวิตที่ดีงามของชุมชน กล่าวคือ ศูนย์ได้จัดฝึกอบรมและพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมร่วมกันระหว่างบ้าน วัด โรงเรียน อย่างสม่ำเสมอ เด็ก ๆ เข้ามาวัดทำบุญ ช่วยเหลือเกื้อกูลกันได้ โครงการบ้านในระเบียบวัด

ศิลปะการแสดงพื้นบ้าน...ละครชาตรีหรือเท่งกร๊วก
กิจกรรมด้านอาชีพศิลปะและวัฒนธรรมโครงการวัฒนธรรมไทยสายใยชุมชน
ตำบลท่าโสม อำเภอเขาสมิง จังหวัดตราด

กิจกรรมด้านการพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรม
โครงการวัฒนธรรมไทยสายใยชุมชนตำบลท่าโสม
อำเภอเขาสมิง จังหวัดตราด

๔. ด้านงานวัฒนธรรม

เพื่อให้ชุมชนได้มีเวทีพบปะสังสรรค์ แลกเปลี่ยนเรียนรู้ ระบบคุณค่าต่าง ๆ ในชุมชน ตลอดจนการจัดเวทีประชาคมของหมู่บ้าน ปรีกษา ปัญหาทั้งของตนเองและของชุมชนร่วมกัน โดยมี กิจกรรมทางวัฒนธรรมหลากหลายสม่ำเสมอตลอดทั้งปี ดังนี้

- การบวชนาค
- ประเพณีลอยกระทง
- การทำบุญฉลองทรายในวัน

สงกรานต์

- การทำบุญสังคายนา
- การทำบุญอุปถัมภ์กิจศพ
- กิจกรรมการทอดผ้าป่า
- การทอดผ้าป่าอย่างพารา
- การทอดกฐินของหมู่บ้าน
- การเทศน์มหาชาติ
- กิจกรรมการไหว้ครูดนตรีไทย
- กิจกรรมของกลุ่มสัจจะสะสมทรัพย์
- กิจกรรมเพื่อสุขภาพของตำบล
- กิจกรรมการแสดงละครถวายท่านกั๋ง
- กิจกรรมการแสดงของเยาวชนในช่วงวันสงกรานต์
- กิจกรรมการเล่นกีฬาฟุตบอล แข่งเรือ มวยค้ำจาก
- และกิจกรรมอื่น ๆ ของหมู่บ้าน

▲
การเล่นกีฬา

กิจกรรมด้านงานวัฒนธรรมโครงการวัฒนธรรมไทยสายใยชุมชนตำบลท่าไสม

อำเภอเขาสมิง จังหวัดตราด

๕. ด้านศูนย์ความรู้และห้องสมุดชุมชน

เพื่อส่งเสริมนิสัยรักการอ่าน การค้นคว้า การศึกษาหาความรู้ ทั้งจากภูมิปัญญาในชุมชน และใน สังคมโลก มากระตุ้นให้บุคคล ชุมชน นำความรู้เหล่านั้น มาปรับใช้อย่างเหมาะสม โดยพระครูวิมลโสมนันท์ ได้ พยายามปลูกฝังให้เด็ก เยาวชน รักการอ่าน โดยจัดสร้าง มุมห้องสมุดขึ้น เพื่อให้เด็กเยาวชนและ ประชาชนทั่วไปได้ศึกษาค้นคว้า

ห้องสมุดแหล่งเรียนรู้ของชุมชนตำบลท่าโสม

กิจกรรมด้านศูนย์ความรู้และห้องสมุดชุมชนโครงการวัฒนธรรมไทยสายใยชุมชน

ตำบลท่าโสม อำเภอเขาสมิง จังหวัดตราด

๕. ด้านพิพิธภัณฑ์ชุมชน

พระครูวิมลโสมนันท์ มี

แนวความคิดในการจัดสร้างพิพิธภัณฑ์พื้นบ้านขึ้นเพื่อ

- ให้คนในชุมชนได้ศึกษาเรียนรู้รากเหง้า

วิถีชีวิตของคนรุ่นก่อนว่ามีวัฒนธรรมความเป็นมาอย่างไร และวิวัฒนาการเหล่านั้นมีกระบวนการสืบทอดอย่างไร

- เล่าผ่านสื่อสิ่งของเครื่องใช้เป็นเรื่องราว

ของท้องถิ่น

- สิ่งของเหล่านี้เป็นของที่มิอยู่ในวัดส่วนหนึ่ง
- เป็นของที่มีผู้นำมาบริจาคส่วนหนึ่ง
- สิ่งของเหล่านี้จัดแสดงไว้ ณ อาคาร ๑๐๐ ปี

โดยสำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดตราด ได้สนับสนุน

นักวิชาการร่วมลงมือปฏิบัติการกับชุมชน

กิจกรรมด้านพิพิธภัณฑ์ชุมชน

โครงการวัฒนธรรมไทยสายใยชุมชนตำบลท่าโสม

อำเภอเขาสมิง จังหวัดตราด

แผนปฏิบัติงานโครงการวัฒนธรรมไทยสายใยชุมชนตำบลท่าโสม ประจำปีงบประมาณ ๒๕๕๑

แผนงาน/โครงการ	กิจกรรม	เป้าหมาย	ระยะเวลา	งบประมาณ	ฝ่ายที่รับผิดชอบ
๑. การจัดประชุม คณะกรรมการ	๑.๑ จัดประชุมคณะกรรมการ การดำเนินงานโครงการ	๔ ครั้ง	พ.ค. – ก.ย. ๕๑	๕,๐๐๐.-	ฝ่ายเลขานุการ โครงการ ฝ่ายเลขานุการ โครงการ
	๑.๒ จัดประชุม คณะกรรมการฝ่ายต่าง ๆ	๖ ครั้ง	มิ.ย. – ส.ค. ๕๑		
๒. การสร้าง กระบวนการมีส่วนร่วม ของชุมชน	๒.๑ การจัดทำประชาคม เพื่อระดมความคิดเห็นของ ประชาชน	๓ ครั้ง เอกสาร ๓ เล่ม แผ่นซีดีภาพนิ่ง	มิ.ย. – ก.ค. ๕๑	-	ฝ่ายจัดทำประชาคม
	๒.๒ การจัดทำสรุปผลการจัด ประชาคม	๓ แผ่น			
๓. การสำรวจ ศึกษา สืบค้นข้อมูล ประวัติศาสตร์ ภูมิปัญญาท้องถิ่น	๓.๑ การศึกษา สำรวจ จัดเก็บ ข้อมูลประวัติศาสตร์ หมู่บ้าน ชุมชน ภูมิปัญญาท้องถิ่น	๕ ครั้ง	มิ.ย. – ก.ค. ๕๑	๔๐,๐๐๐.-	ฝ่ายวิชาการ
	๓.๒ การวิเคราะห์และจัดทำ ระบบข้อมูลสารสนเทศเพื่อ ใช้ประโยชน์ในการดำเนิน โครงการ				
	๓.๓ จัดทำร่างเอกสาร/ เอกลักษณ์ภูมิปัญญาท้องถิ่น	๑ เล่ม	ส.ค. ๕๑		
	๓.๔ จัดพิมพ์เอกสารต้นแบบ	๒๐ เล่ม	ก.ย. ๕๑		
๔. การอบรม มัคคุเทศก์ท้องถิ่น	๔.๑ เสนอโครงการเพื่อ พิจารณาอนุมัติ	๑ ครั้ง	มิ.ย. ๕๑	๕๐,๐๐๐.-	ฝ่ายประชาสัมพันธ์
	๔.๒ การจัดอบรมมัคคุเทศก์ ท้องถิ่นประชาสัมพันธ์ โครงการ	๑๐๐ คน	มิ.ย. ๕๑		ฝ่ายประชาสัมพันธ์
	๔.๓ จัดทำข่าวเผยแพร่ ประชาสัมพันธ์ของ สื่อมวลชน	๔ ครั้ง	มิ.ย. – ก.ย. ๕๑		ฝ่ายประชาสัมพันธ์
	๔.๔ การประชาสัมพันธ์เสียง ตามสายในชุมชน	ตลอด ๑๒ เดือน	มิ.ย. – ก.ย. ๕๑		
	๔.๕ จัดทำป้ายคัดเอาท์ ประชาสัมพันธ์โครงการ	๑ ป้าย	ส.ค. ๕๑		ฝ่ายประชาสัมพันธ์
	๔.๖ เผยแพร่ประชาสัมพันธ์ โครงการทางเว็บไซต์	๑ ครั้ง	ส.ค. ๕๑		ฝ่ายประชาสัมพันธ์

แผนงาน/โครงการ	กิจกรรม	เป้าหมาย	ระยะเวลา	งบประมาณ	ฝ่ายที่รับผิดชอบ
๕. โครงการแข่งขัน กีฬาศูนย์พัฒนา เด็กเล็กประจำตำบล	๕.๑ จัดประชุมคณะกรรมการ	๒ ครั้ง	ท.ค. ๕๐	๓๐,๐๐๐.-	ฝ่ายแผนงาน
	๕.๒ แต่งตั้งคณะกรรมการ/ มอบหมายภารกิจ	๑ ครั้ง	ท.ค. ๕๐		ฝ่ายวิชาการ
	๕.๓ กำหนดชนิดกีฬาที่จะ แข่งขัน	๕ ชนิดกีฬา	ท.ค. ๕๐		ฝ่ายกีฬาและนันทนาการ
	๕.๔ กำหนดวัน เวลา พิธีเปิด	วันเสาร์ที่ ๒ ของเดือน	ม.ค. ๕๑		ฝ่ายเลขานุการ
	๕.๕ ประชาสัมพันธ์โครงการ				ฝ่ายกีฬาและนันทนาการ
	๕.๖ แข่งขันกีฬาเด็กเล็ก	มกราคม			ฝ่ายแผนงาน
๖. โครงการบรรพชา อุปสมบทพระภิกษุ สามเณรภาคฤดูร้อน	๖.๑ จัดประชุมคณะกรรมการ	๒ ครั้ง	๑-๓๐ เม.ย. ๕๑	๓๐,๐๐๐.-	ฝ่ายเลขานุการ
	๖.๒ เสนอขอของบประมาณ	๑ ครั้ง			ฝ่ายแผนงาน
	๖.๓ แต่งตั้งคณะกรรมการ/ มอบหมายภารกิจ	๑ ครั้ง			ฝ่ายวิชาการ
	๖.๔ กำหนดวัน เวลา สถานที่	๑ ครั้ง	๖ เม.ย. ๕๑		ฝ่ายแผนงาน
	๖.๕ ประชาสัมพันธ์โครงการ	ตลอดเดือน มี.ค.	มี.ค. ๕๑		ฝ่ายประชาสัมพันธ์
	๖.๖ ดำเนินการบรรพชา/ สรุปผล	๑ ครั้ง	๖ เม.ย. ๕๑		ทุกฝ่ายร่วมกัน/ฝ่ายแผน
๗. โครงการฟื้นฟู การวาดศักราช	๗.๑ จัดประชุมคณะกรรมการ	๓ ครั้ง	ม.ค. ๕๑	๒๐,๐๐๐.-	ฝ่ายเลขานุการ
	๗.๒ เสนอขอของบประมาณ	๑ ครั้ง	ท.ค. ๕๐		ฝ่ายแผนงาน
	๗.๓ แต่งตั้งคณะกรรมการ/ มอบหมายภารกิจ/จัดหา วิทยากร	๑ ครั้ง	ม.ค. ๕๑		ฝ่ายวิชาการ
	๗.๔ กำหนดวัน เวลา สถานที่	๑ ครั้ง	๓ มี.ค. ๕๑		ฝ่ายแผนงาน
	๗.๕ ประชาสัมพันธ์โครงการ	ตลอดเดือน ก.พ.	ก.พ. ๕๑		ฝ่ายประชาสัมพันธ์
	๗.๖ ดำเนินการตามกรอบ กิจกรรมให้ความรู้และแบ่ง ฐานการฝึกปฏิบัติ	๑ ครั้ง	๓ มี.ค. ๕๑		ทุกฝ่ายร่วมกัน
	๗.๗ รวมกลุ่มปฏิบัติ	๑ ครั้ง	๓ มี.ค. ๕๑		“
	๗.๘ สรุปผล	๒ เล่ม	๖ มี.ค. ๕๑		ฝ่ายแผน

แผนงาน/โครงการ	กิจกรรม	เป้าหมาย	ระยะเวลา	งบประมาณ	ฝ่ายที่รับผิดชอบ
๘. โครงการรณรงค์ แต่งกายด้วยผ้าไทย เข้าวัดทำบุญ	๘.๑ จัดประชุมคณะทำงาน ๘.๒ กำหนดกลุ่มเป้าหมาย/ แนวทาง ๘.๓ แต่งตั้งคณะทำงาน/ มอบหมายภารกิจ ๘.๔ ดำเนินการรณรงค์ทุก รูปแบบ ๘.๕ ประชาสัมพันธ์โครงการ ๘.๖ สรุปผล	นักเรียน/ นักศึกษาใน ระบบโรงเรียน/ นอกระบบ โรงเรียน/ ประชาชน	ตลอดปี	-	คณะกรรมการบริหาร ศูนย์ฯ
๙. โครงการส่งเสริม การเรียนการสอนและ การสอบธรรมศึกษา ชั้นตรี โท เอก ในศูนย์ วัฒนธรรมไทยสายใย ชุมชนตำบลท่าโสม	๙.๑ จัดประชุมคณะทำงาน ๙.๒ กำหนดกลุ่มเป้าหมาย/ แนวทาง ๙.๓ แต่งตั้งคณะทำงาน/ มอบหมายภารกิจ ๙.๔ ประชาสัมพันธ์โครงการ ๙.๕ ดำเนินการรับสมัคร/ สอนตามหลักสูตร ๙.๖ ประชาสัมพันธ์โครงการ ๙.๗ สรุปผล	นักเรียน/ นักศึกษาใน ระบบโรงเรียน/ นอกระบบ โรงเรียน/ ประชาชน	ก.ค. ๕๐ - เม.ย. ๕๑	-	คณะกรรมการบริหาร ศูนย์ฯ
๑๐. โครงการฟื้นฟู การสืบสานการทำ ขวัญข้าว	๑๐.๑ จัดประชุมคณะทำงาน ๑๐.๒ เสนอของบประมาณ ๑๐.๓ แต่งตั้งคณะทำงาน/ มอบหมายภารกิจ/จัดหา วิทยากร ๑๐.๔ กำหนดวัน เวลา สถานที่ ๑๐.๕ ประชาสัมพันธ์ โครงการ ๑๐.๖ ดำเนินการตามกรอบ กิจกรรมให้ความรู้ และแบ่ง ฐานการฝึกปฏิบัติ ๑๐.๗ รวมกลุ่มปฏิบัติ ๑๐.๘ สรุปผล	นักเรียน/ นักศึกษาใน ระบบโรงเรียน/ นอกระบบ โรงเรียน/ ประชาชน	๑ ต.ค. ๕๐ - ๓๐ ก.ย. ๕๑	๑๐,๐๐๐.-	ฝ่ายส่งเสริมกิจกรรม ในชุมชน

แผนงาน/โครงการ	กิจกรรม	เป้าหมาย	ระยะเวลา	งบประมาณ	ฝ่ายที่รับผิดชอบ
๑๑. โครงการอนุรักษ์วัด	๑๑.๑ จัดประชุมคณะทำงาน ๑๑.๒ เสนอของบประมาณ ๑๑.๓ ประชาสัมพันธ์ โครงการ ๑๑.๔ แต่งตั้งคณะทำงาน/ มอบหมายภารกิจ ๑๑.๕ ประชาสัมพันธ์ โครงการ ๑๑.๖ ดำเนินการตามภารกิจที่ ได้รับมอบหมาย ๑๑.๗ แบ่งกลุ่มปฏิบัติ ๑๑.๘ สรุปผล	บริเวณพื้นที่วัด ท่าโสมและศูนย์ วัฒนธรรมไทย สายใยชุมชน ตำบลท่าโสม ทั้งหมด	๑ ต.ค. ๕๐ – ๓๐ ก.ย. ๕๑	๒๐,๐๐๐.-	ฝ่ายอาคารสถานที่
๑๒. โครงการภูมิทัศน์ วัฒนธรรม	๑๒.๑ จัดประชาคมหมู่บ้าน ๑๒.๒ เสนอของบประมาณ ๑๒.๓ ประชาสัมพันธ์ โครงการ ๑๒.๔ แต่งตั้งคณะทำงาน/ มอบหมายภารกิจ ๑๒.๕ ประชาสัมพันธ์ โครงการ ๑๒.๖ ดำเนินการตามภารกิจที่ ได้รับมอบหมาย ๑๒.๗ แบ่งกลุ่มปฏิบัติ ๑๒.๘ สรุปผล	บริเวณศูนย์ วัฒนธรรมไทย สายใยชุมชน ตำบลท่าโสม	ต.ค. ๕๐ - ๓๐ ก.ย. ๕๑	๑๕๐,๐๐๐.-	คณะกรรมการบริหาร ศูนย์
๑๓. โครงการส่งเสริม ศิลปวัฒนธรรมไทย กิจกรรมลานคนตรี ไทย	๑๓.๑ จัดประชาคมหมู่บ้าน ๑๓.๒ เสนอของบประมาณ ๑๓.๓ ประชาสัมพันธ์ โครงการ ๑๓.๔ แต่งตั้งคณะทำงาน/ มอบหมายภารกิจ ๑๓.๕ จัดฝึกอบรมเชิง ปฏิบัติการ ๑๓.๖ ให้ความรู้ภาคทฤษฎี	ครู/อาจารย์/ นักเรียน/ นักศึกษา/ เยาวชน/ ประชาชน จำนวน ๓๕๐ คน	ก.ค. ๕๐	๒๕๐,๐๐๐.-	ฝ่ายกิจกรรม

แผนงาน/โครงการ	กิจกรรม	เป้าหมาย	ระยะเวลา	งบประมาณ	ฝ่ายที่รับผิดชอบ
	๑๓.๗ แบ่งกลุ่มปฏิบัติตาม ฐานดนตรีที่ถนัด เช่น ขลุ่ย ขิม จะเข้ ระนาด พ้องวง ขับร้อง ๑๓.๘ ฝึกซ้อมบรรเลงรวมวง ๑๓.๙ ประกอบพิธีไหว้ครู ๑๓.๑๐ บรรเลงรวมวง ๑๓.๑๑ รำถวายมือ ๑๓.๑๒ สรุปผล				
๑๔. โครงการลาน วัฒนธรรม เพื่อเด็ก เยาวชนและครอบครัว	๑๔.๑ จัดประชาคมหมู่บ้าน ๑๔.๒ เสนอของบประมาณ ๑๔.๓ ประชาสัมพันธ์ โครงการ ๑๔.๔ แต่งตั้งคณะทำงาน/ มอบหมายภารกิจ ๑๔.๕ ประชาสัมพันธ์ โครงการ ๑๔.๖ ดำเนินการตามภารกิจที่ ได้รับมอบหมาย ๑๔.๗ แบ่งกลุ่มกิจกรรมใน การปฏิบัติ การแสดงพื้นบ้าน การละเล่นพื้นบ้าน ดนตรีพื้นบ้านของชุมชน นำเสนอโดยกระบวนการของ ชุมชน สาธิตการนวดแผนไทย คลายเส้น ประคบ สาธิตการ อยู่ไฟหลังการคลอดบุตร สาธิตอาหารพื้นบ้าน สาธิต กลุ่มอาชีพ การเลี้ยงหอย ฯลฯ ๑๔.๘ นำเสนอ ๑๔.๙ สรุปผลการดำเนินงาน/ รายงานผล	บริเวณศูนย์ วัฒนธรรมไทย สายใยชุมชน ตำบลท่าโสม	ต.ค. ๕๐ – ก.ย. ๕๑	๑๕๐,๐๐๐.-	คณะกรรมการบริหาร ศูนย์ฯ

แผนงาน/โครงการ	กิจกรรม	เป้าหมาย	ระยะเวลา	งบประมาณ	ฝ่ายที่รับผิดชอบ
๑๕. โครงการสืบสาน ลานวัฒนธรรมเอราวัณ ลงแขก	๑๕.๑ จัดประชาคมหมู่บ้าน ๑๕.๒ เสนอโครงการที่ควร เร่งอนุรักษ์ พื้นฟูประจำตำบล ๑๕.๓ อนุมัติโครงการ ๑๕.๔ ประชาสัมพันธ์ โครงการ ๑๕.๕ แต่งตั้งคณะทำงาน/ มอบหมายภารกิจ ๑๕.๖ กำหนดกลุ่มเป้าหมาย ๑๕.๗ ดำเนินการตามภารกิจ ที่ได้รับมอบหมาย ๑๕.๘ แบ่งกลุ่มกิจกรรม ในการเอราวัณลงแขก ๑๕.๙ อภิปรายผล ๑๕.๑๐ นำเสนอ/ถอดบทเรียน ของชุมชน ๑๕.๑๑ เขียนสารัตถะ รวมเล่ม ๑๕.๑๒ สรุปผลการ ดำเนินงาน ๑๕.๑๓ รายงานผล	ตำบลท่าโสม	๑ ต.ค. ๕๐ – ๓๐ ก.ย. ๕๑	-	คณะกรรมการบริหาร ศูนย์ฯ
๑๖. โครงการสืบสาน ลานวัฒนธรรมการ แสดงละครชาตรี	๑๖.๑ จัดประชาคมหมู่บ้าน ๑๖.๒ เสนอโครงการที่ควร เร่งอนุรักษ์ พื้นฟู ประจำตำบล ๑๖.๓ อนุมัติโครงการ ๑๖.๔ ประชาสัมพันธ์ โครงการ ๑๖.๕ แต่งตั้งคณะทำงาน/ มอบหมายภารกิจ ๑๖.๖ กำหนดกลุ่มเป้าหมาย ๑๖.๗ ดำเนินการตามภารกิจที่ ได้รับมอบหมาย ๑๖.๘ แบ่งกลุ่มกิจกรรมใน การฝึกซ้อม ๑๖.๙ ดำเนินการฝึกซ้อม ๑๖.๑๐ นำเสนอ ๑๖.๑๑ สรุปผลการดำเนินงาน ๑๖.๑๒ รายงานผล	เด็ก เยาวชน ประชาชน บ้านสลัก ตำบลท่าโสม จำนวน ๕๐ คน	๑ ต.ค. ๕๐ – ๓๐ ก.ย. ๕๑	๕,๐๐๐.-	คณะกรรมการบริหาร ศูนย์ฯ

แผนงาน/โครงการ	กิจกรรม	เป้าหมาย	ระยะเวลา	งบประมาณ	ฝ่ายที่รับผิดชอบ
๑๗. โครงการสืบสาน ล้านวัฒนธรรม การแสดงหนังตะลุง พื้นบ้านท่าโสม	๑๗.๑ จัดประชาคมหมู่บ้าน ๑๗.๒ เสนอโครงการที่ควร เร่งอนุรักษ์ฟื้นฟูประจำตำบล ๑๗.๓ อนุมัติโครงการ ๑๗.๔ ประชาสัมพันธ์ โครงการ ๑๗.๕ แต่งตั้งคณะทำงาน/ มอบหมายภารกิจ ๑๗.๖ กำหนดกลุ่มเป้าหมาย ๑๗.๗ ดำเนินการตามภารกิจ ที่ได้รับมอบหมาย ๑๗.๘ แบ่งกลุ่มกิจกรรมใน การฝึกซ้อม ๑๗.๙ ดำเนินการฝึกซ้อม ๑๗.๑๐ นำเสนอ ๑๗.๑๑ สรุปผลการ ดำเนินงาน ๑๗.๑๒ รายงานผล	เด็ก เยาวชน ประชาชน หมู่ที่ ๑ หมู่ที่ ๔ บ้านท่าโสม บ้านอ่างกะป่อง ตำบลท่าโสม จำนวน ๕๐ คน	๑ ต.ค. ๕๐ – ๓๐ ก.ย. ๕๑	๕,๐๐๐.-	คณะกรรมการบริหาร ศูนย์ฯ
๑๘. โครงการสืบสาน ล้านวัฒนธรรมการ จัดเก็บงานช่างฝีมือ พื้นบ้าน	๑๘.๑ จัดประชาคมหมู่บ้าน ๑๘.๒ เสนอโครงการที่ควร เร่งอนุรักษ์ฟื้นฟู ประจำตำบล ๑๘.๓ อนุมัติโครงการ ๑๘.๔ ประชาสัมพันธ์ โครงการ ๑๘.๕ แต่งตั้งคณะทำงาน/ มอบหมายภารกิจ ๑๘.๖ กำหนดกลุ่มเป้าหมาย/ งานช่างฝีมือที่เสี่ยงต่อการ สูญหาย ๑๘.๗ ดำเนินการตามภารกิจ ที่ได้รับมอบหมาย ๑๘.๘ แบ่งกลุ่มกิจกรรมใน การจัดเก็บ ๑๘.๙ ลงพื้นที่จัดเก็บ ภาคสนาม ๑๘.๑๐ นำเสนอ/อภิปรายผล	งานช่างฝีมือ พื้นที่เสี่ยง ต่อการสูญหาย จำนวน ๑๐ รายการ	๑ ต.ค. ๕๐ – ๓๐ ก.ย. ๕๑	๕๐,๐๐๐.-	คณะกรรมการบริหาร ศูนย์ฯ

แผนงาน/โครงการ	กิจกรรม	เป้าหมาย	ระยะเวลา	งบประมาณ	ฝ่ายที่รับผิดชอบ
	๑๘.๑๑ เขียนสารัตถะ/รวมเล่ม ๑๘.๑๒ สรุปผลการ ดำเนินงาน ๑๘.๑๓ รายงานผล				
๑๙. โครงการจัดงาน วันเด็ก	๑๙.๑ จัดประชาคมหมู่บ้าน ๑๙.๒ เสนอโครงการ ๑๙.๓ อนุมัติโครงการ ๑๙.๔ ประชาสัมพันธ์ โครงการ ๑๙.๕ แต่งตั้งคณะทำงาน/ มอบหมายภารกิจ ๑๙.๖ กำหนดกิจกรรม ๑๙.๗ ดำเนินการตามกรอบ กิจกรรมที่ได้รับมอบหมาย ๑๙.๘ เลี้ยงอาหารกลางวันเด็ก ๑๙.๙ นำเสนอ/อภิปรายผล ๑๙.๑๐ เขียนสารัตถะ/รวมเล่ม ๑๙.๑๑ สรุปผลการดำเนินงาน ๑๙.๑๒ รายงานผล	เด็ก เยาวชน ประชาชน มีจิตสำนึก มี ความรับผิดชอบต่อ และเกิดความ สมานฉันท์ เกิดความรัก ความสามัคคี	วันเสาร์ที่ ๒ ของเดือน มกราคม ๒๕๕๑	๕๐,๐๐๐.-	คณะกรรมการบริหาร ศูนย์ฯ
๒๐. โครงการเล่นกีฬา ด้านยาเสพติด	๑๙.๑ จัดประชาคมหมู่บ้าน ๑๙.๒ เสนอโครงการ ๑๙.๓ อนุมัติโครงการ ๑๙.๔ ประชาสัมพันธ์ โครงการ ๑๙.๕ แต่งตั้งคณะทำงาน/ มอบหมายภารกิจ ๑๙.๖ กำหนดกิจกรรม ๑๙.๗ ดำเนินการตามกรอบ กิจกรรมที่ได้รับมอบหมาย ๑๙.๘ นำเสนอ/อภิปรายผล ๑๙.๙ เขียนสารัตถะ/รวมเล่ม ๑๙.๑๐ สรุปผลการดำเนินงาน ๑๙.๑๑ รายงานผล	เด็ก เยาวชน ประชาชน มีจิตสำนึก มีความ รับผิดชอบต่อ และ เกิดความ สมานฉันท์ เกิดความรัก ความสามัคคี รู้จักวิธีการออก กำลังกายอย่าง ถูกวิธี	๑ ต.ค. ๕๐ - ๓๐ ก.ย. ๕๑	๕๐,๐๐๐.-	คณะกรรมการบริหาร ศูนย์ฯ

แผนงาน/โครงการ	กิจกรรม	เป้าหมาย	ระยะเวลา	งบประมาณ	ฝ่ายที่รับผิดชอบ
๒๑. โครงการบ้านใน ระบียงวัด	๑๕.๑ จัดประชาคมหมู่บ้าน ๑๕.๒ เสนอโครงการ ๑๕.๓ อนุมัติโครงการ ๑๕.๔ ประชาสัมพันธ์ โครงการ ๑๕.๕ แต่งตั้งคณะทำงาน/ มอบหมายภารกิจ ๑๕.๖ กำหนดกิจกรรม ๑๕.๗ ดำเนินการตามกรอบ กิจกรรมที่ได้รับมอบหมาย ๑๕.๘ นำเสนอ/อภิปรายผล ๑๕.๙ เขียนสารัตถะ/รวมเล่ม ๑๕.๑๐ สรุปผลการดำเนินงาน ๑๕.๑๑ รายงานผล	เด็ก เยาวชน ประชาชน มีจิตสำนึก มีความ รับผิดชอบ และ เกิดความ สมานฉันท์ เกิดความรัก ความสามัคคี รู้จักวิธีการเข้า วัดฟังธรรมใน วันสำคัญของ ชาติ ศาสนา และ พระมหากษัตริย์ สามารถ ประพฤติปฏิบัติ ได้ถูกต้อง เหมาะสมกับ กาลเทศะ	๑ ต.ค. ๕๐ – ๓๐ ก.ย. ๕๑	๕๐,๐๐๐.-	คณะกรรมการบริหาร ศูนย์ฯ
๒๒. โครงการงาม อย่างไทย	๒๒.๑ จัดประชุม ๒๒.๒ เสนอโครงการ ๒๒.๓ อนุมัติโครงการ ๒๒.๔ ประชาสัมพันธ์ โครงการ ๒๒.๕ แต่งตั้งคณะทำงาน/ มอบหมายภารกิจ ๒๒.๖ กำหนดกิจกรรม ๒๒.๗ ดำเนินการตามกรอบ กิจกรรมที่ได้รับมอบหมาย ๒๒.๘ นำเสนอ/อภิปรายผล ๒๒.๙ เขียนสารัตถะ/รวมเล่ม ๒๒.๑๐ สรุปผลการ ดำเนินงาน ๒๒.๑๑ รายงานผล	เด็ก เยาวชน ประชาชน มีจิตสำนึก มีความ รับผิดชอบ และ เกิดความ สมานฉันท์ เกิดความรัก ความสามัคคี รู้จักวิธีการวาง ตนตามมารยาท วิถีไทยในการ เข้าสังคม และ ปฏิบัติตนในวัน สำคัญของชาติ ศาสนา และ	๑ ต.ค. ๕๐ – ๓๐ ก.ย. ๕๑	๑๕๐,๐๐๐.-	คณะกรรมการบริหาร ศูนย์ฯ ร่วมกับ สำนักงานวัฒนธรรม จังหวัด

แผนงาน/โครงการ	กิจกรรม	เป้าหมาย	ระยะเวลา	งบประมาณ	ฝ่ายที่รับผิดชอบ
		พระมหากษัตริย์ สามารถ ประพฤติปฏิบัติ ได้ถูกต้อง เหมาะสมกับ กาลเทศะ			